

ဟနီယံ — နံပါတ် သုံး

အမေရိကန်နှင့် ခန့်မှတ်ထားသော အချိန်ကာလ — ပရောဖက်ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုင်ရာ အပိုင်းညီညွတ်မှု

Jeff Pippenger
2025-02-28

ဆယ်မိန်းကလေးတို့၏ ဥပမာသည် တစ်သိန်းလေးသောင်းလေးထောင်တို့၏ သမိုင်း၌ စာလုံးတစ်လုံးမလွဲ တိတိကျကျ ပြန်လည်ထင်ဟပ်နေသည်။ ဟဗကုကုတ် အခန်း ၂ သည် အဆုံးကာလ၌ ပြောဆိုသော ရူပါရုံကို ဖော်ထုတ်ပြောရာတွင် ထိုဥပမာ၏ အနှစ်သာရကို တင်ပြထားသည်။

ငါသည် မိမိစောင့်ရှောက်ရန် ရပ်မည်။ မိမိကို မျှော်စင်ပေါ်၌ ထားမည်။ သူသည် ငါ့အား အဘယ်သို့ မိန့်တော်မူမည်ကိုလည်းကောင်း၊ ငါသည် ဆုံးမခြင်းခံရသောအခါ အဘယ်သို့ ပြန်လည်ဖြေကပြီးရမည်ကိုလည်းကောင်း ကြည့်ရှုစောင့်မည်။ ထာဝရဘုရားသည် ငါ့အား ပြန်ဖြေတော်မူ၍ ဗျာဒိတ်ရူပါရုံကို ရေးမှတ်လော့၊ ဖတ်သောသူသည် ပြန်နိုင်စေခြင်းငှာ ပြီးများပေါ်၌ ရှင်းလင်းစွာ ရေးထားလော့ ဟု မိန့်တော်မူ၏။ အကဲကြောင်းမူကား၊ ထိုရူပါရုံသည် သတ်မှတ်ထားသော အချိန်အတွက်သာ ဖြစ်သော်လည်း၊ အဆုံး၌ ထင်ရှားစွာ ပြောဆိုလိမ့်မည်ဖြစ်၍ မုသာမပြော။ နှောင့်နှေးသကဲ့သို့ ဖြစ်သော်လည်း ထိုရူပါရုံကို စောင့်မျှော်လော့။ အမှန်ပင် လာလိမ့်မည်ဖြစ်၍ နောက်ကျမည်မဟုတ်။ ကြည့်ရှုလော့၊ မိမိကိုယ်ကို မျှော်စင်တင်သောသူ၏ စိတ်ဝိညာဉ်သည် သူ၌ ဖြောင့်မတ်ခြင်းမရှိ။ သို့ရာတွင် ဖြောင့်မတ်သောသူသည် မိမိယုံကြည်ခြင်းအားဖြင့် အသက်ရှင်လိမ့်မည်။ ဟဗကုကုတ် ၂:၁-၄။

ဒံယလေအခန်းကီ၂၁၁ ၏ အခန်းငယ် ၂၇ သည်လည်း “ခန့်မှတ်ထားသော အချိန်” ကို ဖော်ပြထားသည်။

ဤဘုရင်နှစ်ပါး၏နှလုံးတို့သည် မကောင်းမှုကိုပုဂ္ဂိုလ် ရည်ရွယ်လျက်ရှိကြပြီမည်။ သူတို့သည် စားပွဲတစ်လုံးတည်း၌ ထိုင်၍ မုသာစကားကို ပြောဆိုကြပြီမည်။ သို့ရာတွင် အမှန်သည် မအောင်မြင်နိုင်၊ အဆုံးသည် ချိန်းချက်ထားသော အချိန်၌သာ ရောက်မည်ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ ဒံယလေ ၁၁:၂၇။

ရောမအားဖြင့် တည်စသော “ရူပါရုံ” သည် “ခန့်မှတ်ထားသော အချိန်” အတွက်ဖြစ်ပြီး မကောင်းမှုကို ပုဂ္ဂိုလ် စိတ်နှလုံးထား၍ စားပွဲတစ်လုံးတည်း၌ မုသာစကားပြောကြသော ဘုရင်နှစ်ပါးသည် ရူပါရုံ “စကားပြော” လာမည့်အချိန်မတိုင်မီ ရောက်ရှိလာသော ပရောဖက်ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုင်ရာ မှတ်တိုင်တစ်ခုကို ဖော်ထုတ်ပေးသည်။ ခန့်မှတ်ထားသော အချိန်မတိုင်မီ ဘုရင်နှစ်ပါးသည် “မုသာစကား” ပြောကြားပြန်လည်း၊ ခန့်မှတ်ထားသော အချိန်၌ ရူပါရုံသည် စကားပြောသောအခါ မုသာမပြောပေ။ ခန့်မှတ်ထားသော အချိန်သည် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၌ ထုတ်ပြန်မည့် တနင်္ဂနွေနေ့ ဥပဒေဖြစ်ပြီး စားပွဲဝိုင်း၌ တွေ့ဆုံခြင်းသည် ပရောဖက်ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုင်ရာ ကာလတစ်ရပ်၏ အစပျံ့ခြင်းကို အမှတ်အသားပြုသည်။ “ရူပါရုံ” သည် သမိုင်းအတွင်း တနင်္ဂနွေနေ့ ဥပဒေ၌ ပြည့်စုံလာသော်လည်း၊ တနင်္ဂနွေနေ့ ဥပဒေမတိုင်မီကတည်းက တည်စထားခြင်းဖြစ်သည်။ ယင်းအချက်သည် ထင်ရှားလှသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် သစ္စာရှိသူတို့အား ရူပါရုံကို စောင့်မျှော်ရန် ပြောကြားထားသကဲ့သို့၊ ရူပါရုံကို ထုတ်ပြန်ကြေညာရန်လည်း ပြောကြားထားသောကြောင့်ဖြစ်သည်။ ရူပါရုံသည် မတိုင်မီကတည်းက မတည်ရှိသေးပါက၊ ၎င်း၏ ပြည့်စုံခြင်းမတိုင်မီ ၎င်းကို ကြိုတင်ထုတ်ပြန်ကြေညာနိုင်မည်မဟုတ်ပေ။

ယရေမိသည် ရူပါရုံကို “စောင့်မျှော်” နသောတို့ကို ကိုယ်စားပြုသည်။

အို ထာဝရဘုရား၊ ကိုယ်တော်သည် သိတော်မူ၏။ အကျွန်ုပ်ကို သတိရတော်မူပါ။ အကျွန်ုပ်ထံသို့ ကျွန်ုပ်တော်တော်မူပါ။ အကျွန်ုပ်ကို ညည်းဆဲသောသူတို့အပေါ်၌ အကျွန်ုပ်အတွက် အပစ်အခတ်စီရင်တော်မူပါ။ ကိုယ်တော်၏ စိတ်ရှည်ခင်းကခြာ၍ အကျွန်ုပ်ကို မသိမ်းယူတော်မူပါနှင့်။ ကိုယ်တော်အတွက်ကခြာ၍ အကျွန်ုပ်သည် ကဲ့ရဲ့ခင်းကို ခံရကခြား သိမှတ်တော်မူပါ။ ကိုယ်တော်၏ နှုတ်ကပတ်တော်တို့ကို တွေ့ရှိသဖြင့် အကျွန်ုပ်သည် စားသောက်ခဲ့ပါ၏။ ကိုယ်တော်၏ နှုတ်ကပတ်တော်သည်လည်း အကျွန်ုပ်စိတ်နှလုံး၏ ဝမ်းမမြောက်ခင်းနှင့် ရှင်လန်းခင်း ဖြစ်ခဲ့ပါ၏။ အကခြားမူကား၊ အို ကောင်းကင်ဗိုလ်ခင်အရှင် ထာဝရဘုရား၊ အကျွန်ုပ်သည် ကိုယ်တော်၏ နာမတော်ဖြင့် ခေါ်ခင်းခံရသောသူ ဖြစ်ပါ၏။ အကျွန်ုပ်သည် လှောင်ပခြာသောသူတို့၏ အစည်းအဝေး၌ မထိုင်ခဲ့ပါ။ မရှင်လန်းခဲ့ပါ။ ကိုယ်တော်၏ လက်တော်ကခြာ၍ အကျွန်ုပ်သည် တစ်ယောက်တည်း ထိုင်နေခဲ့ပါ၏။ အကခြားမူကား၊ ကိုယ်တော်သည် အမျက်ဒေါသကို အကျွန်ုပ်နှင့်ပညွှတ်တော်မူပါပီ။ အဘယ်ကခြာ၍ အကျွန်ုပ်၏ နာကျင်ခင်းသည် အစဉ်မပြတ်တည်နေ၍၊ အနာသည် မပျောက်ကင်းနိုင်ဘဲ ကုသခင်းကို ငြင်းဆန်သနည်း။ ကိုယ်တော်သည် အကျွန်ုပ်အတွက် မုသားပြောသောသူကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ မတည်မပြော ရစီးများကဲ့သို့လည်းကောင်း အမှန်ပင် ဖြစ်တော်မူမည်လော။ ထိုကခြား ထာဝရဘုရားက ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။ သင်သည် ပြန်လာလျှင် ငါသည် သင့်ကို ပြန်လည်ဆောင်ယူမည်။ သင်သည် ငါ့ရှေ့၌ ရပ်နေရမည်။ တန်ဖိုးရှိသောအရာကို ယုတ်မာသောအရာမှ ခွဲထုတ်လျှင် သင်သည် ငါ့နှုတ်ကဲ့သို့ ဖြစ်ရမည်။ သူတို့သည် သင့်ထံသို့ ပြန်လာကခြာ၍ သို့သော် သင်သည် သူတို့ထံသို့ မပြန်ရ။ ငါသည်လည်း သင့်ကို ဤလူမျိုးအတွက် ခိုင်ခံ့သော ကြေးဝါးတိုင်းအဖြစ် ပြုမည်။ သူတို့သည် သင့်ကို ဆန်ကျင်၍ တိုက်ခိုက်ကခြာမည်။ သို့သော် သင့်ကို မအောင်နိုင်ကခြာ။ အကခြားမူကား၊ ငါသည် သင့်နှင့်အတူရှိ၍ သင့်ကို ကယ်တင်မည်။ သင့်ကို လွတ်မြောက်စေမည်ဟု ထာဝရဘုရား မိန့်တော်မူ၏။ ငါသည်လည်း သင့်ကို ဆိုးညစ်သောသူတို့၏ လက်မှ ကယ်လွှတ်မည်။ ကခြားကျပြန်သောသူတို့၏ လက်မှလည်း ရွေးနှုတ်မည်။ ယရေမိ 15:15-21။

အမရိကန်ပြည်ထောင်စု၌ရှိသော တနှင့်ဂနွေနေ့ဥပဒေသည် “သတိရခင်း” ဟူသော သင့်ကတေအမှတ်အသား ထင်ရှားစွာဖော်ပြထားသော နရော့ဖဖြစ်သည်။ ထိုနရော့့ အမဲပြာစေ သတိရရမည့် ဥပဒေသည် နောက်ဆုံးစမ်းသပ်ခင်း၏ အဓိကပြဿနာအဖြစ် ဖြစ်လာသည်။ ထိုနရော့့ မလှေ့ခံခံရသော တုရုမျိုး၏ ပြည့်တန်ဆာမသည့် သတိရခင်းခံရသည်။ ထိုနရော့့လည်း ဘုရားသခင်သည် ဗာဗုလုန်၏ အပစ်အခတ်ကို သတိရတော်မူ၍၊ သူမအပေါ် နှစ်ဆသော တရားစီရင်ခင်းကို ချမှတ်တော်မူသည်။

စကားပြောခင်းတည်ရှိသော အမှတ်အသားကာလသည် အမရိကန်ပြည်ထောင်စုရှိ တနှင့်ဂနွေနေ့ဥပဒေဖြစ်သည်။ အကခြားမှာ ထိုနရော့့ မြေသားတိရစ္ဆာန်သည် နဂါးကဲ့သို့ “စကားပြော” သောကခြားဖြစ်သည်။ ထိုအမှတ်အသားကာလတစ်ခုတည်း၌ပင် ဗာလမ်၏ ပရောဖက်ပျောက်လမ်းကခြားအတွင်းရှိ မြည်းလည်း “စကားပြော” သည်။ ယောဟန်ဖတုတိဇိဆရာ မွေးဖွားသောအခါ ဘုရားသခင်က စကားမပြောနိုင်အောင် တားမြစ်ထားတော်မူခဲ့သော သူ၏အဘ ဇော့ခရိလည်း “စကားပြော” သည်။

ရစ်ရက်မြောက်နေ့၌ သူတို့သည် ကလေးကို အရဖျော့လှီးခင်းငှာ ရောက်လာကခြား။ ထိုကလေး၏ အမည်ကိုလည်း သူ၏အဘ၏အမည်အတိုင်း ဇော့ခရိဟု ခေါ်ကခြား။ သို့ရာတွင် သူ၏မိခင်က ပြန်၍ဆိုသည်မှာ၊ ထိုသို့မဟုတ်၊ သူ၏အမည်ကို ယောဟန်ဟု ခေါ်ရမည်ဟု ဆိုလေ၏။ ထိုအခါ သူတို့က မိခင်အား၊ သင်၏ဆွမ်းအနက် ထိုအမည်ဖြင့် ခေါ်ဝေါ်ခံရသူ တစ်ဦးမျှ မရှိဟု ဆိုကခြား။ ထိုနောက် သူတို့သည် ကလေး၏အဘအား အချက်ပေး၍ ကလေးကို မည်သို့အမည်ပေးလိုသည်ကို မေးမြန်းကခြား။ သူသည် စာရေးသင်ပုန်းတစ်ခုကို တောင်းယူ၍ “သူ၏အမည်သည် ယောဟန်ဖြစ်၏” ဟု ရေးလေ၏။ ထိုအခါ လူအပေါင်းတို့သည် အံ့ဩကခြား။ ထိုနောက် ချက်ချင်း

သူ၏ပါးစပ်ပွင့်၍ လျှာလည်း ပြန့်လည်လွတ်ကာ စကားပြော၍ ဘုရားသခင်ကို ချီးမွမ်းလေ၏။
လူကာ ၁:၅၉-၆၄။

အမရေိကန်ပြည်ထောင်စု၌ တနှင့်ဂန္ဓဥပဒေ ပဋိဋ္ဌာန်းသည့်အခါ ပုပ်ရဟန်းမင်းအာဏာ၏ သစေ့နိုင်သောအနာသည် ကုသခံရ၍၊ သူမသည် ခုနစ်ပါးထဲမှ ဆင်းသက်လာသော အဋ္ဌဌမနှင့်ဖွဲ့စည်းလာသည်။ ထိုအချိန်၌ပင်၊ သမ္မတ ဒေါက်တာထရမ်သည် ခုနစ်ပါးထဲမှ ဆင်းသက်လာသော အဋ္ဌဌမသမ္မတဖြစ်သော အမရေိကန်ပြည်ထောင်စုသည်လည်း ထိုအရာနှင့် ဆက်စပ်လျက်ရှိသည်။ ထိုတစ်ချိန်တည်းတွင်ပင် တစ်သိန်းလေးသောင်းလေးထောင်တို့သည် အလံအမှတ်တံဆိပ်အဖွဲ့ မြောက်တင်ခြင်းခံရကပြန်သည်။

တစ်သိန်းလေးသောင်းလေးထောင်တို့သည်လည်း ခုနစ်အသင်းတစ်များထဲမှ ဆင်းသက်လာသော အဋ္ဌဌမအသင်းတစ်ဖွဲ့ဖြစ်သည်။ တနှင့်ဂန္ဓဥပဒေ၌ အမှတ်ဂဏန်း ရှစ်ကို မှတ်သားထားပြီး ယခင်ကပင် အဋ္ဌဌမနှင့် အရေဖျားဖြောင့်ခြင်းခံရကာ ဇာခရိသည်လည်း စကားပြောခဲ့သည်။ “ဇာခရိ” ဟူသောအမည်၏အဓိပ္ပာယ်မှာ ဘုရားသခင်သည် “သတိရတော်မူပြီ”ဟူ၍ဖြစ်သည်။ တနှင့်ဂန္ဓဥပဒေသည် “သတိရရမည်” ဟု မိန့်တော်မူထားသော စစ်မှန်သည့် ဥပုသ်နေ့၏ အတုအယောင်ဖြစ်သည်။ တနှင့်ဂန္ဓဥပဒေ၌ တိုင်ရုမို၏ ပြည်တန်ဆာမကို “သတိရ” ခံရသည်။ ဘုရားသခင်သည် ဗာဗုလုန်၏ အပစ်များကို “သတိရတော်မူ” ၍ သူ၏ တရားစီရင်ခြင်းကို နှစ်ဆပြုတော်မူသည်မှာ တနှင့်ဂန္ဓဥပဒေ၌ပင် ဖြစ်သည်။

ယရေမိသည် ပထမဆုံးသော စိတ်ပျက်မှုကို ခံစားခဲ့ရသူများနှင့် နှောင်နှေးလျက်ရှိသော ရူပါရုံကို စောင့်မျှော်နေသူများကို ကိုယ်စားပြုသည်။ သူသည် ရူပါရုံက ပြောဆို၍ မလိမ်မညာသော သတ်မှတ်ထားသော အချိန်၌ ဘုရားသခင်၏ နှုတ်တော်ဖြစ်လာကပြန်သော သစ္စာရှိသူများကို ကိုယ်စားပြုသည်။ သတ်မှတ်ထားသော အချိန်၌ ပြောဆိုသော ထိုရူပါရုံ၏ မတိုင်မီတွင် ဘုရင်နှစ်ပါးသည် စားပွဲတစ်လုံးတည်း၌ အချင်းချင်း လိမ်လည်ပြောဆိုကပြန်သည်။ ထိုဖြစ်ရပ်သည် တနှင့်ဂန္ဓဥပဒေ မတိုင်မီ ဖြစ်ပေါ်သောဖွဲ့၊ ထိုအရာသည် “လူမျိုး၏ ဓားပျား” က “ရူပါရုံ” ကို တည်ထောင်ကပြန်သော အချိန်ကာလနှင့် တူညီသည့် ကာလဖြစ်သော၊ အခန်းငယ် ၁၃ မှ ၁၅ အတွင်း ဖော်ပြထားသကဲ့သို့ ပါနီယံ၏ သမိုင်းအတွင်း၌ ဖြစ်ပေါ်သည်။

ထိုကာလတို့၌ တောင်ဘက်မင်းကြီးကို ဆန့်ကျင်၍ များစွာသောသူတို့ ပေါ်ထွက်လာကပြန်မည်။ ထို့ပင် သင်၏လူမျိုးထဲမှ အကမ်းဖက်သူတို့သည် ရူပါရုံကို တည်စေရန် မိမိတို့ကိုယ်ကို ချီးမြှောက်ကပြန်မည်။ သို့သော် သူတို့သည် လကျကပြန်မည်။ ဒံယလေ ၁၁:၁၄။

“ဓားပျား” သည် ရောမကို ဆိုလိုပြီး နောက်ဆုံးသောကာလ၌ ရောမသည် ကက်သလစ်ဝါဒဖြစ်သည်။ ပုပ်ရဟန်းမင်းသည် ထိုရူပါရုံကို တည်ထောင်ပြီး ထိုအမှုကို တနှင့်ဂန္ဓဥပဒေမတိုင်မီ အလွန်နီးစပ်သောကာလ၌ ဆောင်ရွက်သည်။ ထိုသို့ ဆောင်ရွက်ရာတွင် Trump သည် Putin ကို အနိုင်ရသော Panium စစ်ပွဲ၌ ကြိုးဝင်ဖျန်ဖြောင့်အားဖြင့် ပြုလုပ်သည်။ ထိုစစ်ပွဲသည် ဘီစီ 200 ခုနှစ်တွင် ဖြစ်ပွားခဲ့ပြီး ထိုနှစ်သည်လည်း အယူမှားရောမသည် ပရောဖက်ပြုခြင်းထံသို့ ဝင်ရောက်လာသော တစ်နှစ်တည်းဖြစ်သည်။ Pompey the Great သည် ဘီစီ 63 ခုနှစ်တွင် ယရေရှလင်မြို့ကို အနိုင်ယူခဲ့သည်။ ဤဖြစ်ရပ်သည် သူ၏ အရှေ့ပိုင်းစစ်ဆင်ရေးကာလအတွင်း၊ Hasmonean ညီအစ်ကိုများဖြစ်သော Hyrcanus II နှင့် Aristobulus II တို့အကြား ဖြစ်ပွားသော ပြည်တွင်းစစ်တစ်ရပ်၌ သူ ဝင်ရောက်စွက်ဖက်ခဲ့သောအချိန်၌ ဖြစ်ပွားခဲ့သည်။ Pompey သည် Hyrcanus II ဘက်မှ ရပ်တည်ခဲ့ပြီး ယရေရှလင်မြို့ကို ပိုင်းရိုက်ခိုက်ကာ သုံးလကပြိုင်းရံပြီးနောက် နောက်ဆုံးတွင် မြို့ကို သိမ်းပိုက်ယူခဲ့သည်။ ဤအမှုသည် ယုဒပြည်၏ လွတ်လပ်ရေးအဆုံးသတ်ခြင်းနှင့် ဒေသအပေါ် ရောမ၏ ထိန်းချုပ်မှုအစပျက်ခြင်းကို အမှတ်အသားပေးပြီး ထိုဒေသသည် နောက်ပိုင်းတွင် ရောမအုပ်ချုပ်မှုအောက်ရှိ ပြည်နယ်တစ်ခုအဖြစ် ဖြစ်လာမည်ဖြစ်သည်။

တနင်္ဂနွေနေ့ဥပဒေ မတိုင်မီတွင် ပုပ်ရဟန်းမင်းသည် ပနီယမ်တိုက်ပွဲနှင့် ဆက်စပ်သော သမိုင်းထဲသို့ ဝင်ရောက်ဖျက်ဖျက်သည်။ သူသည် ပရောဖက်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ထံသို့ ဝင်ရောက်သောအခါ၊ သူ၏ ပရောဖက်လောကသည် ထိုရူပါရုံကို တည်ထောင်ပေးသည်။ ထိုရူပါရုံသည် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၌ တနင်္ဂနွေနေ့ဥပဒေ၏ “သတ်မှတ်ထားသောအချိန်” တွင် နောက်ပိုင်း၌ “ပရောဆို” လိမ့်မည်ဖြစ်သည်။ “နှောင့်နှေးခဲ့သော” ထို “ရူပါရုံ” သည် အပျိုကညာဆယ်ယောက်၏ ဥပမာပုံပြင်၌ နှောင့်နှေးချိန်၏ အစကို မှတ်သားစေခဲ့သော မအောင်မြင်သည့် ကျောင်းခန်းမှန်းချက်ပင် ဖြစ်သည်။ ထိုအရာသည်လည်း ဗျာဒိတ်ကျမ်း အခန်းကဏ္ဍ ၁၄ ၏ ကောင်းကင်တမန်သုံးပါးထဲမှ ဒုတိယကောင်းကင်တမန် ရောက်ရှိလာမှုကိုလည်း မှတ်သားစေခဲ့သည်။ ထိုမအောင်မြင်သည့် ကျောင်းခန်းမှန်းချက်သည် စောင့်ဆိုင်းရသော ကာလတစ်ရပ်ကို ဖွင့်လှစ်ခဲ့ပြီး ၎င်းသည် နှောင့်နှေးသော်လည်း ၎င်း၏ ပြည့်စုံခြင်းအတွက် “စောင့်” ရန် အားပေးဆေးချက်တစ်ရပ်လည်း ဖြစ်ခဲ့သည်။

မီလာရိုက် သမိုင်းတွင် ၁၈၄၄ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၁၂ ရက်မှ ၁၇ ရက်အထိ ကျင်းပသော Exeter စခန်းအစည်းအဝေး၌ နှောင့်နှေးသောကာလသည် အဆုံးသတ်ခဲ့သည်။ မှားယွင်းသွားသော ကျောင်းဟောကိန်းတစ်ရပ်က နှောင့်နှေးစိတ်ပျက်ခြင်းတစ်ရပ် ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့ပြီး ကညာအတန်းနှစ်မျိုးတွင် စရိုက်လကုခဏာကို အဆုံးတိုင် ပြည့်စုံစေရန် ရည်ရွယ်ထားသော စောင့်ဆိုင်းရသည့် ကာလတစ်ရပ်ကို ဖွင့်လှစ်ပေးကာ၊ ထိုနောက် ယခင်က မအောင်မြင်ခဲ့သော ထိုကျောင်းဟောကိန်း၏ ရှင်းလင်းချက်က လိုက်ပါလာခဲ့သည်။ Exeter ၌ ပေးအပ်သော ထိုရှင်းလင်းချက်သည် ရူပါရုံ ပြည့်စုံချိန်တွင် ယင်းနှင့် ဆက်စပ်နေသော အသေးစိတ်အချက်အလက်များကို သတ်မှတ်ဖော်ပြသည်။ ထိုကဲ့သို့သော လကုခဏာရပ်များကို ခရစ်တော်က မိမိ၏တပည့်တော်များကို Caesarea Philippi သို့ ခေါ်ဆောင်သွားခဲ့သော မသဲခရစ်ဝင် အခန်းကဏ္ဍ ၁၆ တွင်လည်း တွေ့မြင်နိုင်သည်။ ထိုအချိန်မှ စ၍ ခရစ်တော်သည် ကပ်တိုင်တော်ပေါ်၌ ဖြစ်ပျက်မည့်အရာများကို တပည့်တော်များအား တိုက်ရိုက် သင်ကြားတော်မူခဲ့သည်။

ထိုအချိန်မှစ၍ ယရှေ့သည် မိမိတပည့်တော်တို့အား၊ မိမိသည် ယရှေ့လင်မို့သို့ သွားရမည်ဖြစ်၍၊ အသက်ကြီးသူများ၊ ယဇ်ပရောဖက်တို့အကြီးအကဲများနှင့် ကျမ်းပုဒ်များ၏ လက်မှ အရာများစွာကို ခံရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ အသတ်ခံရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ သုံးရက်မကြာသောနဂါး ပြန်လည်ထမမြောက်ရမည်ဖြစ်ကြောင်း ပြောတော်မူ၏။ မသဲ 16:21။

ယခုမကပြသေးမီက ကိုးကားခဲ့သော ထိုအခန်းငယ်သည်၊ ရှင်ယရှေ့အား အသက်ရှင်တော်မူသော ဘုရားသခင်၏ သားတော်၊ ခရစ်တော်ဖြစ်ကြောင်း ပတေရု သတ်မှတ်ဖော်ပြခြင်း၌ ပတေရုသည် သန့်ရှင်းသောဝိညာဉ်တော်၏ ဦးဆောင်ညွှန်ကြားခြင်းကို ခံခဲ့ရသည်ဟု ရှင်ယရှေ့က ဖော်ထုတ်ပြောဆိုခဲ့ခြင်း၏ အကျဉ်း၌ တည်ရှိနေကြောင်း သတိပြုသင့်သည်။ ထိုနောက် ခရစ်တော်က မကပြမီလာမည့် လက်ဝါးကပ်တိုင်အကြောင်း သူတို့ကို စတင်သွန်သင်သောအခါ ပတေရုက ထိုသတင်းစကားကို ဆန့်ကျင်ခဲ့ပြီး ခရစ်တော်က ပတေရုကို စာတန်ဟု ခေါ်တော်မူခဲ့သည်။ ရူပါရုံတည်ထောင်အတည်ပြုခြင်းရသောအခါ တံဆိပ်ဖွင့်လှစ်ခံရသည့် ထိုသတင်းစကားသည်၊ နှစ်မျိုးသော ကိုးကွယ်သူအုပ်စုများကို ဖြစ်ပေါ်စေပြီး ထိုနှစ်မျိုးလုံးကို ပတေရုက ကိုယ်စားပြုသူပြုရန်ရှိသည်။

ကဲသာရိဖိလိပုပိသည် ဟနီယုမ်ဖြစ်ပြီး ထိုနှစ်ခုစလုံးသည် ခရစ်တော်၏ လမ်းကြောင်းအတွင်းရှိ လက်ဝါးကပ်တိုင်၏ ချိန်းဆိုထားသော အချိန်သို့ ဦးတည်သကဲ့သို့ မီလာရိုက် သမိုင်း၌ ၁၈၄၄ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာ ၂၂ ရက်နေ့နှင့် ယနေ့၏ တနင်္ဂနွေဥပဒေသို့လည်း ဦးတည်ကြသည်။ ဟနီယုမ်၊ ကဲသာရိဖိလိပုပိနှင့် အင်္ဂတေ စခန်းအစည်းအဝေးတို့သည် ပရောဖက်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ လမ်းမှတ်တိုင်တစ်ခုတည်းပင် ဖြစ်ကြသည်။ ဤလမ်းမှတ်တိုင်၌ပင် ပုပ်ရဟန်းမင်းကို ဇာတ်ကကြောင်းအတွင်းသို့ မိတ်ဆက်ထည့်သွင်းခြင်းအားဖြင့် ရူပါရုံကို တည်ထောင်သည်။ ရူပါရုံ၏ တည်ထောင်ခြင်းသည် ချိန်းဆိုထားသော အချိန်မတိုင်မီ ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ အကြောင်းမှာ

ကဲသာရိဖိလိပုပိသည် လက်ဝါးကပ်တိုင်မတိုင်မီ ရှိခဲ့သကဲ့သို့၊ အက်ဇီတာ စခန်းအစည်းအဝေးသည် ၁၈၄၄ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာ ၂၂ ရက်မတိုင်မီ ရှိခဲ့ပါပြီ ဘီစီ ၂၀၀ ခုနှစ်ရှိ ဟနီယုမ်သည် ဘီစီ ၆၃ ခုနှစ်တွင် ပုံပကေ ယရေရှလင်မျိုကြို အနိုင်ယူသိမ်းပိုက်ခြင်းမတိုင်မီ ရှိခဲ့သောကဏ္ဍဖြစ်သည်။ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၌ တနှင့်ဂန္ဓဥပဒေ မတိုင်မီ အချိန်တစ်ချိန်၌ တိုင်ယာမျိုကြို ပြည့်တန်ဆာဖြစ်သော ပုပ်ရဟန်းမင်းသည် ပရောဖက်ပြုပြင်ခြင်းအတွင်းသို့ ပွင့်လင်းစွာ ဝင်ရောက်လာလိမ့်မည်။ ထိုသို့ ဝင်ရောက်လာသောအခါ ရူပါရုံသည် တည်ထောင်ခံရသည်။

ဤရူပါရုံကို အခန်းတစ်ဆယ့်တစ်၏ ကိုယ်စားစစ်ပွဲ တတိယအဆင့်၌ တည်ထောင်ထားသည်။ ပထမ ကိုယ်စားစစ်ပွဲသည် နောက်ဆုံး ကိုယ်စားစစ်ပွဲကို ပုံဖော်ပြုပြင်သောကဏ္ဍ၊ နောက်ဆုံး ကိုယ်စားစစ်ပွဲသည် ပထမအဆင့်နှင့် တူညီသော ပရောဖက်ပြုပြင်သောကဏ္ဍများကို ပိုင်ဆိုင်လိမ့်မည်။ “အသိုက်အဝန်း၏ အုပ်စိုးရှင်” ဟု အဓိပ္ပာယ်ရသော ဗလာဒီမီယာ အမည်ဖြင့် ကိုယ်စားပြုထားသော တောင်ဘက်၏ ဘုရင်သည်၊ ပုပ်ရဟန်းမင်းနှင့် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၏ သမ္မတတို့အကြား မဟာမိတ်ဖွဲ့မှုအားဖြင့် ဖယ်ရှားခြင်းခံရသည်။ နောက်ဆုံး ပုပ်ရဟန်းမင်းသည် ဗျာဒိတ်ကျမ်း ဆယ့်ခုနှစ်၏ ပြည့်စုံခြင်းအရ ခုနစ်ပါးထဲကဖြစ်သော အငွေ့မမမြောက်ဖြစ်လိမ့်မည်။ ထိုနည်းတူစွာ နောက်ဆုံး သမ္မတသည်လည်း ခုနစ်ပါးထဲကဖြစ်သော အငွေ့မမမြောက်ဖြစ်လိမ့်မည်။ တစ်သိန်းလေးသောင်းလေးထောင်၏ အလံတော်လည်း ထိုနည်းတူပင် ဖြစ်လိမ့်မည်။

အစ၌ ပုပ်ရဟန်းမင်းကြီးနှင့် သမ္မတတို့အကြားရှိ ဆက်ဆံရေးသည် “လျှိုဝက်မဟာမိတ်ဖွဲ့မှု” ဖြစ်ခဲ့ပြီး အငွေ့မမမြောက်နှင့် နောက်ဆုံး သမ္မတသည် ပုပ်ရဟန်းမင်းကြီးနှင့် ဖွဲ့မည့် မဟာမိတ်ဖွဲ့မှုလည်း “လျှိုဝက်” ပင် ဖြစ်လိမ့်မည်။ အကခြင်းမှာ ဤကာလအတွင်း တိုင်ရုမျိုကြို ပြည့်တန်ဆာမသည် ပရောဖက်ပြုပြင်ခြင်းအရ “မလှေ့လှေ့ခြင်းခံရ” သောကဏ္ဍ ဖြစ်သည်။ ရဂေန်နှင့် ပုပ်ရဟန်းမင်းကြီး ယောဟန် ပလေ့ ၂ တို့အကြားရှိ မဟာမိတ်ဖွဲ့မှုသည် လျှိုဝက်ဖြစ်ခဲ့သော်လည်း၊ တစ်ချိန်တည်းတွင်ပင် ပုပ်ရဟန်းမင်းကြီးသည် ကမ္ဘာပေါ်တွင် အထင်ရှားဆုံး မျက်နှာဖြစ်လာခဲ့သည်။ မကြာမီပေါ်ရှိ ဘုရင်အပေါင်းတို့နှင့် မတရားမထေရ်ပြုသော တိုင်ရုမျိုကြို ပြည့်တန်ဆာမနှင့် စပ်လျဉ်း၍ “မလှေ့လှေ့ခြင်းခံရ” သောအရာမှာ၊ သူမ၏ အပစ်အခတ်ပုန်ကန်ခြင်း၏ အမျိုးအစားတစ်ရပ်တည်းအတွင်း ပေါင်းစည်းသွားစေသော ပုပ်ရဟန်းစနစ်၏ သတ်မှတ်လက္ခဏာတစ်ရပ် ဖြစ်သည်။ ထိုသတ်မှတ်လက္ခဏာမှာ ကက်သလစ်အသင်းတော်၏ “မှားယွင်းမရှိနိုင်ခြင်း” ဟူသော တောင်းဆိုချက်ပင် ဖြစ်သည်။ ဤအချက်ကို မပြောရန်မှာ အလွန်အရေးကြီးသဖြင့် ယခု ဤဆောင်းပါးကို Sister White ၏ အခန်းတစ်ခန်းဖြင့် ငါ အဆုံးသတ်မည်။ ဤအကခြင်းအရာများကို နောက်ဆောင်းပါးတွင် ဆက်လက်တင်ပြမည်ဖြစ်သော်လည်း၊ The Great Controversy မှ အောက်ပါအခန်းကို သင်ဖတ်ရှုစေ၍ Trump ၏ အစိုးရအဖွဲ့ဝင်များအနက် အများစုသည် ရိုမန်ကက်သလစ်များဖြစ်ကြပြီး Pentecostalism နှင့် ရောနှောလျက်ရှိသကဲ့သို့၊ မကပြသေးမီက သမ္မာကျမ်းစာပရောဖက်ပြုပြင်ခြင်း၏ အနုတိခရစ်အတွက် အများပြည်သူဆိုင်ရာ ဆုတောင်းပဋ္ဌနာများပုဂ္ဂိုလ် ခေါ်ဆိုခဲ့သော Franklin Graham ၏ အမိပြာမ်းရှိနေသော သင်္ကြာလွမ်းမိုးမှုလည်း ရှိနေကေခြင်းကို မှတ်သားထားပါ။

“အကျဉ်းနှင့်စိတ်သဘာဝထား၏ လွတ်လပ်ခွင့်ကို ခြိမ်းခြောက်ခြင်း”

“ယခုအခါ ပရိုတက်စတန်တို့သည် ရိုမန်ကက်သလစ်ဝါဒကို အတိတ်နှစ်များ၌ထက် များစွာ ပိုမိုအလေးပေးကာ နှစ်သက်လက်ခံကြသည်။ ကက်သလစ်ဝါဒသည် အာဏာလွမ်းမိုးနေခြင်းမရှိသည့် နိုင်ငံများ၌လည်းကောင်း၊ သင်္ကြာလွမ်းမိုးမှု ရရှိရန် ရည်ရွယ်၍ ပုပ်ရဟန်းမင်းဝါဒတို့က သဘာဝတူညီမှုရာသည့် နူးညံ့သော လမ်းစဉ်ကို လိုက်နာနေကြသည့် အခြေအနေလည်းကောင်း၊ ပြုပြင်ပြောင်းလဲခံ ခရစ်ယာန်အသင်းတော်များနှင့် ပုပ်ရဟန်းမင်း၏ အစဉ်အဆက် အာဏာစနစ်ကို ကွဲပြားစေသော သွန်သင်ချက်များအပေါ် မစိုးရိမ်မသိသာမှုသည်

ပိုမိုတိုးပွားလာလျက်ရှိသည်။ အဆုံးတွင် အရေးကြီးသော အခြေခံအချက်များ၌ ကျွန်ုပ်တို့သည် ထင်မြင်ခဲ့ကပြန်သည့် အလွန်အမင်း မကွာခြားကပြောသော ယူဆချက်သည် ပိုမိုကျယ်ပွင့်စွာ လက်ခံလာနေပေပြီ။ ကျွန်ုပ်တို့ဘက်မှ အနည်းငယ် လိုက်လျော့ခြင်းဖြင့် ရောမနှင့် ပိုမိုကောင်းမွန်သော နားလည်မှုဆီသို့ ရောက်ရှိနိုင်မည်ဟူသော သဘာဝထားလည်း အားကောင်းလာနေသည်။ တစ်ချိန်က ပရိုတက်စတန်တို့သည် အလွန်ကြီးမားသော တန်ဖိုးပေး၍ ဝယ်ယူရရှိထားရသော စိတ်ကည်ညိုယုံကြည်မှု၏ လွတ်လပ်ခွင့်ကို အလွန်မငြိမားစွာ တန်ဖိုးထားကပြသည်။ သူတို့သည် မိမိတို့၏ သားသမီးများကို ပုပ်ရဟန်းမင်းဝါဒကို ရွံရှာမှန်းတီးရန် သင်ကြားပေးကပြပြီး ရောမနှင့် သဟဇာတဖြစ်ရန် ကြိုးပမ်းခြင်းသည် ဘုရားသခင်အပေါ် သစ္စာဖောက်ခြင်းဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူခဲ့ကပြသည်။ သို့ရာတွင် ယခု ဖော်ပြချက်ရှိသော သဘာဝထားများသည် မည်မျှပင် အလွန်ကွာခြားနေသနည်း!”

ပုပ်ရဟန်းမင်းအာဏာစနစ်၏ ကာကွယ်ထောက်ခံသူတို့သည် အသင်းတော်ကို မတရားစွန့်ခွာပျံ့နှံ့ခဲ့ခြင်း ကြောင့် ကြည့်ကပြပြီး ပရိုတက်စတန်လောကလည်း ထိုဆိုချက်ကို လက်ခံရန် ဆန္ဒရှိကပြသည်။ ယနေ့ခေတ်၏ အသင်းတော်ကို မသိနားမလည်မှုနှင့် အမှောင်ကျသည့် ရာစုနှစ်များအတွင်း သူမ၏ အုပ်စိုးမှုကို အမှတ်အသားပုဒ်သော ရွံရှာဖွယ်ကောင်းသည့် အပစ်အခတ်များနှင့် အဓိပ္ပာယ်ကင်းမဲ့သော လုပ်ရပ်များအပေါ် အခြေခံ၍ စီရင်ဆုံးဖြတ်ခြင်းသည် မတရားကြောင်းကို လူများစွာက အခိုင်အမာဆိုကပြသည်။ သူတို့သည် သူမ၏ ကြောက်မက်ဖွယ် ရက်စက်ကမ်းကြပ်မှုကို ထိုခေတ်ကာလ၏ ရိုင်းစိုင်းယဉ်ကျေးမှုမရှိခြင်း၏ အကျိုးဆက်ဟု အကဲဖြတ်ပေး၍၊ ခေတ်သစ်ယဉ်ကျေးမှု၏ သက်ရောက်မှုကြောင့် သူမ၏ သဘာဝထားများ ပြောင်းလဲသွားပီပြု လျော့နည်းကပြသည်။

“ဤလူတို့သည် ဤမာနကြီးသောအာဏာက နှစ်ရှစ်ရာတိုင်အောင် တင်ပြောောင်းဆိုလာခဲ့သော အမှားကင်းမဲ့ဆိုင်ရာ အခိုင်အမာဆိုချက်ကို မငဲ့လျော့သွားကပြပါ။ ထိုဆိုချက်သည် စွန့်လွှတ်ခြင်းခံရသည်သာမက၊ ဆယ့်ကိုးရာစုတွင် ယခင်အခါများထက် ပိုမိုတိကျပြတ်သားစွာ အတည်ပြုပြန်ခြင်းခံခဲ့ရသည်။ ရိုးမသည် ‘အသင်းတော်သည် အမှားမရှိခွဲဖူးသကဲ့သို့၊ သမ္မာကျမ်းစာများအရလည်း နောင်တလည်း အမှားမရှိနိုင်’ ဟု အခိုင်အမာဆိုသည့်အတိုင်း (John L. von Mosheim, Institutes of Ecclesiastical History, book 3, century II, part 2, chapter 2, section 9, note 17)၊ ယခင်ခေတ်ကာလများတွင် မိမိ၏ လမ်းစဉ်ကို အုပ်စိုးညွှန်ကြားခဲ့သော အခြေခံမူများကို သူမသည် မည်သို့ စွန့်ပစ်နိုင်မည်နည်း။”

“ပုပ်ရဟန်းမင်းကြီး၏အသင်းတော်သည် မိမိ၌ အမှားကင်းခြင်းရှိသည်ဟူသော တောင်းဆိုချက်ကို မည်သည့်အခါမျှ စွန့်လွှတ်မည်မဟုတ်။ မိမိ၏ သမ္မာတရားအယူဝါဒများကို ငြင်းပယ်သူတို့ကို ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ရာ၌ မိမိပျံ့နှံ့သမျှ အရာအားလုံးကို မှန်ကန်သည်ဟု ယူမှတ်လျက်ရှိသည်။ အခွင့်အလမ်းကို ထပ်မံရရှိလာပါက၊ ထိုအမှုအရာများကို တစ်ဖန်မပြုမည်လော။ ယခု လောကီအာဏာပိုင်အစိုးရများက ချမှတ်ထားသော တားဆီးကန့်သတ်ချက်များကို ဖယ်ရှားပစ်၍ ရောမကို ယခင်ကရှိခဲ့သော အာဏာသို့ ပြန်လည်တင်မြှောက်ပေးလျှင်၊ မကပြမိပင် သူမ၏ အာဏာရှင်ဆန်မှုနှင့် ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှုတို့သည် တစ်ဖန်ပြန်လည်ရှင်သန်လာမည်ဖြစ်သည်။”

“ကျွန်ုပ်တို့ကပြသော စာရင်းစာတမ်းတို့သည် စိတ်ကည်ညိုမှုလွတ်လပ်ခွင့်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ပုပ်ရဟန်းမင်းကြီး၏ အထက်အာဏာရှိ ဘာသာရေးအဖွဲ့အစည်း၏ သဘာဝထားကို၎င်း၊ ထိုသဘာဝထား၏ မူဝါဒအောင်မြင်မှုကြောင့် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုအပေါ် အထူးသဖြင့် ခြိမ်းခြောက်လျက်ရှိသော အနုတရားများကို၎င်း အောက်ပါအတိုင်း ဖော်ပြထားသည်။ ‘အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုတွင် ရိုမန်ကက်သလစ်ဘာသာအပေါ် ကြောက်ရွံ့စွာတစ်စုံတစ်ရာကို အယူသန်မှု သို့မဟုတ် ကလေးဆန်မှုကြောင့်ဟု သတ်မှတ်လိုသူများ များစွာရှိကပြသည်။ ထိုသူတို့သည် ရိုမန်ကက်သလစ်စနစ်၏ အကျင့်လက်ကုသောနှင့် သဘာဝထားအတွင်း ကျွန်ုပ်တို့၏

လွတ်လပ်သော အဖွဲ့အစည်းများကို ဆန့်ကျင်သော အရာတစ်စုံတစ်ရာကို မမငြိမိကပြောကဲ့သို့၊ ၎င်း၏ ကြီးထွားမှု၌လည်း ရှေးပေဒြးနှိမ်နင်းခြင်းအဖြစ် မှတ်ယူရမည့်အရာတစ်စုံတစ်ရာကို မတွေးကပြ၊ ထိုကပြောင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ အစိုးရ၏ အခြေခံအချို့ကို ကက်သလစ်အသင်းတော်၏ အခြေခံမူများနှင့် ဦးစွာ နှိုင်းယှဉ်ကပြောကြားကြပါ။”

“အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၏ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေသည် ယုံကြည်ချက်ဆိုင်ရာ လွတ်လပ်ခွင့်ကို အာမခံထားသည်။ ၎င်းထက် ပို၍ တန်ဖိုးကြီးသော အရာမရှိ၊ ပို၍ အခြေခံကျသော အရာလည်း မရှိ။ ပုပ်ရဟန်းမင်းကြီးပိုင်ယုစ် ကိုးဆယ်မကြောက်သည် ၁၈၅၄ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၁၅ ရက်နေ့ထုတ် ၎င်း၏ Encyclical Letter တွင် ဤသို့ဆိုခဲ့သည်— ‘ယုံကြည်ချက်ဆိုင်ရာ လွတ်လပ်ခွင့်ကို ကာကွယ်ထောက်ခံရာ၌ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုသော အဓိပ္ပာယ်မရှိ၊ မှားယွင်းသော သဘာဝတရားများ သို့မဟုတ် အရူးအမူးအော်ဟစ်ချက်များသည် အလွန်အမင်း ကူးစက်ပျက်ဆီးတတ်သော မှားယွင်းမှုတစ်ရပ်ဖြစ်သည်— အခြားအရာအားလုံးထက် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံအတွင်း အလွန်ဆုံး ကြောက်ရွံ့ရမည့် ကပ်ရောဂါတစ်ရပ်ဖြစ်သည်။’ ထိုပုပ်ရဟန်းမင်းကြီးတည်းကပင် ၁၈၆၄ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၈ ရက်နေ့ထုတ် ၎င်း၏ Encyclical Letter တွင် ‘ယုံကြည်ချက်ဆိုင်ရာ လွတ်လပ်ခွင့်နှင့် ဘာသာရေးကိုးကွယ်မှုဆိုင်ရာ လွတ်လပ်ခွင့်ကို အခိုင်အမာဆိုကြသူများ’ ကိုလည်းကောင်း၊ ‘အသင်းတော်သည် အင်အားကို မသုံးစွဲရဟု ထိန်းသိမ်းအခိုင်အမာဆိုကြသူ အပေါင်းတို့’ ကိုလည်းကောင်း၊ အနာသိမာပုဂ္ဂိုလ်များသည်။”

“အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၌ ရှေးမ၏ သီးသန့်လက်ခံထားရသော သဘာဝထားသည် စိတ်နှလုံးပခြင်းလဲသွားခြင်းကို မဆိုလိုပါ။ သူမသည် မိမိ၌ အင်အားမရှိသည့်အခါတွင်သာ သည်းခံတတ်သည်။ ဘိရုဇွပ် အို’ကတ်နာက ဤသို့ဆိုသည်— ‘ကက်သလစ်လောကအတွက် အနုတရားမရှိဘဲ ဆန့်ကျင်ဘက်အရာကို လက်တွဲအကောင်အထည်ဖော်နိုင်သည့်အချိန်မတိုင်မီအထိ ဘာသာရေးလွတ်လပ်ခွင့်ကို သည်းခံထားရုံမျှသာ ဖြစ်သည်။’... စိန်လူးဝစ်၏ အာခံဘိရုဇွပ်တစ်ပါးကလည်း တစ်ကိမြဲတွင် ဤသို့ဆိုခဲ့သည်— ‘မမှန်ကန်သော သင်ကြားချက်နှင့် မယုံကြည်ခြင်းသည် ရာဇဝတ်မှုများဖြစ်ကြသည်။ ဥပမာအားဖြင့် အိတ်လီနှင့် စပိန်ကဲ့သို့သော ခရစ်ယာန်နိုင်ငံများတွင် လူအပေါင်းတို့သည် ကက်သလစ်များဖြစ်ကြပြီး ကက်သလစ်ဘာသာသည် နိုင်ငံ၏ဥပဒေ၏ မဖြစ်မနေပေါင်သော အစိတ်အပိုင်းတစ်ရပ်ဖြစ်သည့်အတွက်၊ ထိုအမှုတို့ကို အခြားရာဇဝတ်မှုများကဲ့သို့ပင် အပြစ်ပေးကြသည်။’...”

“ကက်သလစ်အသင်းတော်၏ ကာဒီနယ်တိုင်း၊ အာခံဘိရုဇွပ်တိုင်းနှင့် ဘိရုဇွပ်တိုင်းသည် ပုပ်ရဟန်းမင်းကြီးအပေါ် သစ္စာခံမည့် ကျိန်ဆိုချက်ကို ပြုကြပြုပြီး၊ ထိုကျိန်ဆိုချက်၌ အောက်ပါစကားများ ပါဝင်သည်။ ‘မိမိတို့၏ အရှင်ဟု ဆိုအပ်သော ဤသူ (ပုပ်ရဟန်းမင်းကြီး) သို့မဟုတ် ၎င်း၏ အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သော ဆက်ခံသူများကို ဆန့်ကျင်သော အယူမှားသူများ၊ ခွဲထွက်သူများ၊ ပုန်ကန်သူများကို ကျွန်ုပ်တို့သည် မိမိ၏ အစွမ်းကုန် နှိပ်ကွပ်၍ ဆန့်ကျင်မည်။’—Josiah Strong, Our Country, ch. 5, pars. 2–4.

ရိုမန်ကက်သလစ်အသင်းတော်အတွင်း၌ စစ်မှန်သောခရစ်ယာန်များ ရှိနေကြသည်ဟူသည် အမှန်ပင်ဖြစ်သည်။ ထိုအသင်းတော်အတွင်း၌ ထောင်ပေါင်းများစွာသောသူတို့သည် မိမိတို့၌ ရရှိထားသမျှ အကောင်းဆုံးသော အလင်းအတိုင်း ဘုရားသခင်ကို ဝတ်ပြုအမှုတော်ဆောင်လျက်ရှိကြသည်။ သူတို့အား ကိုယ်တော်၏ နှုတ်ကပတ်တော်သို့ ဝင်ရောက်ခွင့် မပေးထားသဖြင့် သမုတရားကို မခွဲခြားသိမြင်နိုင်ကြပြေ။ အသက်ရှင်သော စိတ်နှလုံးဖြင့် ဆက်ကပ်ဝတ်ပြုခြင်းနှင့် ပုံစံပုံရိသော အခမ်းအနားများ၊ ထုံးတမ်းစဉ်လာများကိုသာ လည်ပတ်ဆောင်ရွက်နေခြင်းတို့အကြားရှိ ကွာခြားချက်ကို သူတို့သည် တစ်ခါမျှ မမြင်ဖူးကြပြေ။ လှည့်ဖွဲသော စိတ်ကျနေပုံမှမပေးနိုင်သော ယုံကြည်ခြင်းတစ်ရပ်အတွင်း ပညာပေးခံထားရသည့်

ကျိဝိညာဉ်များအပေါ် ဘုရားသခင်သည် သနားကပြန်သော နူးညံ့မှုဖြင့် ကြည့်ရှုတော်မူသည်။ ကိုယ်တော်သည် သူတို့ကို ဝန်းရံလျက်ရှိသော ထူထပ်သိပ်သည်းသည့် အမှောင်ထုအတွင်းသို့ အလင်းရောင်ချဉ်းများ ထိုးဖောက်ဝင်ရောက်စေတော်မူမည်။ ယရှေ့ရှိသကဲ့သို့သော သမမာတရားကို သူတို့အား ဖော်ပြတော်မူမည်ဖြစ်ပြီး များစွာသောသူတို့သည် ကိုယ်တော်၏ လူမျိုးတော်နှင့်အတူ မိမိတို့၏ ရပ်တည်ချက်ကို ယူကပြိုးမည်။

“သို့ရာတွင် စနစ်တစ်ရပ်အဖြစ် ရောမဝါဒသည် ခရစ်တော်၏ ဧဝံဂေလိတရားနှင့် ယနေ့တွင်လည်း သူမ၏ သမိုင်းတစ်လျှောက် ယခင်ကာလမည်သည့်အချိန်၌မျှထက် ပိုမိုညီညွတ်နေသော်မဟုတ်။ ပရိုတက်စတင့် အသင်းတော်များသည် အလွန်ကြီးမားသော မှောင်မိုက်ခြင်းအတွင်း၌ ရှိနေကပြန်သည်။ သို့မဟုတ် ထိုသို့မဟုတ်လျှင် သူတို့သည် ခတော်ကာလ၏ လက္ခဏာများကို ခွဲခြားသိမမြင်ကပြန်မည်။ ရောမအသင်းတော်သည် မိမိ၏ အစီအစဉ်များနှင့် လှုပ်ဆောင်ပုံနည်းလမ်းများ၌ အလွန်ဝေးလံကျယ်ပြန့်သည်။ သူမသည် မိမိ၏ သဘောလွှမ်းမိုးမှုကို တိုးချဲ့ရန်နှင့် မိမိ၏ အာဏာကို တိုးပွားစေရန် နည်းလမ်းမျိုးစုံကို အသုံးပြုလျက်ရှိသည်။ ထိုသည်မှာ ကမ္ဘာကို ထိန်းချုပ်မှု ပြန်လည်ရယူရန်၊ နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းမှုကို ပြန်လည်တည်ထောင်ရန်၊ ပရိုတက်စတင့်ဝါဒက ပြုလုပ်ခဲ့သမျှအားလုံးကို ဖျက်သိမ်းရန်အတွက် ပြင်းထန်၍ တည်ကပြိုင်ခိုင်မာသော ပဋိပက္ခတစ်ရပ်အတွက် ပြင်ဆင်နေခြင်းဖြစ်သည်။ ကက်သလစ်ဝါဒသည် အရပ်ရပ်ဘက်ဘက်၌ အင်အားတိုးပွားလျက်ရှိသည်။ ပရိုတက်စတင့်နိုင်ငံများ၌ သူမ၏ အသင်းတော်များနှင့် ဝတ်ပြုရာဂုဏ်တော်ဆောင်အိမ်များ အရအေတွက် တိုးပွားလာနေမှုကို ကြည့်လော့။ အမေရိကတွင် သူမ၏ ကာလီဖိုးနီးယားနှင့် ဓမ္မပညာသင်ကျောင်းများ လူကြိုက်များလာ၍ ပရိုတက်စတင့်များက ကျယ်ပြန့်စွာ ထောက်ပံ့အားပေးနေကပြန်သည်ကို ကြည့်လော့။ အင်္ဂလန်တွင် ရိုးရာဝတ်ပြုနည်းဝါဒ တိုးပွားလာမှုနှင့် ကက်သလစ်တို့၏ အတန်းအစားသို့ မကျဉ်းစွာ ကူးပြောင်းဝင်ရောက်မှုများကို ကြည့်လော့။ ဤအရာများသည် ဧဝံဂေလိတရား၏ စင်ကပြင်သော အခြေခံများကို တန်ဖိုးထားမပြုနိုးသူအားလုံး၏ စိုးရိမ်ပူပန်မှုကို နိုးဆော်သင့်သည်။”

“ပရိုတက်စတင့်များသည် ပုပ်ရဟန်းမင်းအာဏာဝါဒကို လက်ဝင်စွက်ဖက်ပျက်ပြု၍ ထောက်ခံအားပေးခဲ့ကပြန်သည်။ သူတို့သည် ကက်သလစ်ဝါဒများကိုယ်တိုင်မမြင်တူ၍ အံ့ဩကပြိုး နားမလည်နိုင်လောက်အောင် အလျှော့အတင်းများနှင့် လိုက်လျောမှုများ ပြုလုပ်ခဲ့ကပြန်သည်။ လူတို့သည် ရောမဝါဒ၏ အမှန်တကယ်သော သဘာဝသဘာဝနှင့် ထိုဝါဒ၏ အာဏာအမင်းဖြစ်လာမှုမှ ကြောက်ရွံ့သင့်သော အနုတရားများကို မျက်စိပိတ်လျက်ရှိကပြန်သည်။ ပြည်သူလူထုသည် အရပ်ဘက်နှင့် ဘာသာရေးလွတ်လပ်ခွင့်တို့အတွက် အလွန်အနုတရားကြီးမားသော ဤရန်သူ၏ တိုးချဲ့ဝင်ရောက်လာမှုကို ဆန့်ကျင်တားဆီးရန် နိုးဆော်ခြင်းကပြားခြင်း ခံရရန် လိုအပ်သည်။”

“ပရိုတက်စတန် များစွာတို့သည် ကက်သလစ်ဘာသာတရားမှာ ဆွဲဆောင်မှုမရှိဘဲ၊ ၎င်း၏ ဝတ်ပြုကြိုးကွယ်မှုမှာ ပျင်းရိဖွယ်ကောင်း၍ အဓိပ္ပာယ်မဲ့သော အခမ်းအနားများကို ထပ်တလဲလဲ လည်ပတ်ဆောင်ရွက်ခြင်းမျှသာ ဖြစ်သည်ဟု ယူဆကပြန်သည်။ ဤနေရာ၌ သူတို့သည် မှားယွင်းကပြန်သည်။ ရိုမန်ကက်သလစ်စနစ်သည် လှည့်ဖြားမှုအပေါ် အခြေပြုထားသော်လည်း၊ ၎င်းသည် ကြမ်းတမ်းရိုင်းစိုင်း၍ မလက်ရာကျသော အယောင်ဆောင်လှည့်ကွက်တစ်ရပ် မဟုတ်ပေ။ ရိုမန်အသင်းတော်၏ ဘာသာရေးဝန်ဆောင်မှုသည် အလွန်တရာ စိတ်အာရုံကို ထိခိုက်စေသော အခမ်းအနားစနစ်တစ်ရပ် ဖြစ်သည်။ ၎င်း၏ ခမ်းနားတင့်တယ်သော ပြဿနာနှင့် ဂုဏ်သိက္ခာပညာဝသော အခမ်းအနားများသည် လူထု၏ အာရုံခံစားမှုတို့ကို ဖမ်းစားကာ အကခြင်းပခြွက်၏ အသံနှင့် ကိုယ်သိစိတ်၏ အသံတို့ကို တိတ်ဆိတ်စေသည်။ မျက်စိသည် ဆွဲဆောင်ခံရသည်။ ခမ်းနားထည်ဝါသော ဘုရားကျောင်းများ၊ အံ့ဖွယ်သဘင်ရှိသော စိတ်နိုးလှည့်လည်ပွဲများ၊ ရွှေရောင်ယဇ်ပလ္လင်များ၊ ရတနာဆင်ယင်ထားသော သန်ရှင်းရာဌာနများ၊

ရွေးချယ်ထားသော ပန်းချီကားများနှင့် အနုပညာမမြောက်လှသော ထုလုပ်ရုပ်တုများသည် အလှအပကို ချစ်မမြတ်နိုးသော စိတ်သဘာဝကို တိုက်ရိုက်ထိတွေ့စေပါသည်။ နားလည်း ထိုနည်းတူ ဖမ်းစားခံရသည်။ ဂီတသည် တုန့်ခိုင်းမရကောင်းမွန်လှသည်။ အသံနက်ရှိုင်းသော အော်ဂဲန်တီးဝိုင်း၏ ကျယ်ဝပြည့်စုံသော အသံလှိုင်းများသည် များစွာသော အသံများ၏ သံစဉ်နှင့် ရောနှောကာ၊ သူမ၏ ခမ်းနားထည့်ဝါသော ကက်သီဒရယ်ဘုရားကျောင်းကြီးများ၏ မငြိမားသော အမိုးခိုးများနှင့် တိုင်တန်းစင်ကံမြှားအတွင်း ပျံ့နှံ့မငြိတက်သွားသောအခါ၊ စိတ်ကို ကြောက်ရွံ့ရုတ်စုခြင်းနှင့် ရိုသလေဝေးမပြတ်ခြင်းဖြင့် မထိခိုက်စေဘဲ မနုဇဉ်ပေ။”

“အပြင်ပန်း ထင်ရှားတောက်ပမှု၊ အခမ်းအနားကျီကြွယ်မှုနှင့် အခမ်းအနားဆိုင်ရာ ပုံစံလုပ်ရုပ်တို့သည် အပစ်အခတ်မပြုကြေးမင်္ဂလာနှင့် နာကျင်လျက်ရှိသော ဝိညာဉ်၏ တမ်းတမှုများကို လှောင်ပိတ်ခြင်းရှိသောပုံပြုခြင်းဖြင့် အတွင်းပိုင်း ဖောက်ပြန်ယိုယွင်းမှု၏ သက်သေဖြစ်သည်။ ခရစ်တော်၏ ဘာသာတရားသည် မိမိကိုယ်ကို အကဲပြုဖြတ်ဖြတ်ဖြင့် ထိုသို့သော ဆွဲဆောင်မှုများကို မလိုအပ်ပေ။ လက်ဝါးကပ်တိုင်မှ ထွန်းလင်းသော အလင်း၌ စစ်မှန်သော ခရစ်ယာန်ဘာသာသည် အလွန် သန့်ရှင်းလှပသဖြင့် အပြင်ပန်း အလှဆင်မှုမည့်အရာမျှ ၎င်း၏ စစ်မှန်သော တန်ဖိုးကို ပိုမိုတိုးမြှင့်ပေးနိုင်မည်မဟုတ်။ ဘုရားသခင်ရှင်၌ တန်ဖိုးရှိသည်မှာ သန့်ရှင်းခြင်း၏ အလှတရား၊ နူးညံ့သိမ်မွေ့၍ ငြိမ်သက်သော စိတ်ဝိညာဉ်ပင် ဖြစ်သည်။”

“စာရေးဟန်၏ တောက်ပပြောင်မြောက်မှုသည် စင်ကယ်၍ မငြိမတ်သော အတွေးအခေါ်ရှိခြင်း၏ လက္ခဏာတစ်ရပ်ဟု မဖြေမနုဇဉ်သတ်မှတ်၍မရပေ။ အနုပညာဆိုင်ရာ မငြိမားသော အယူအဆများ၊ အရသာခံနိုင်မှု၏ နူးညံ့သိမ်မွေ့သော ပြေပစ်မှုတို့သည် များသောအားဖြင့် မမြောက်မြားစွာ ကိုယ်ကာမအလိုဆန္ဒကို လိုက်စားသော စိတ်များ၌ပင် တည်ရှိလေ့ရှိသည်။ လူတို့အား ဝိညာဉ်၏ မဖြေမနုဇဉ် လိုအပ်ရာများကို မလျော့စေရန်၊ အနာဂတ်၌ ရိုသော မသမေပျောက်အသက်ကို မဖြေမတူတော့စေရန်၊ အဆိုးမရှိသော သူတို့၏ ကူညီရှင်ထံမှ လှည့်ကွာစေရန်၊ ဤလောကအတွက်သာ အသက်ရှင်စေရန် စာတန်သည် ထိုအရာများကို မကပြခဏ အသုံးချလေ့ရှိသည်။”

“အပြင်ပန်းအရာတို့ကို အခြေခံသော ဘာသာတရားသည် အသစ်ပျပြင်ခြင်းမခံရသေးသော စိတ်နှလုံးအတွက် ဆွဲဆောင်ဖွယ်ကောင်း၏။ ကက်သလစ်ဝတ်ပုံမြူ၏ အခမ်းအနားကျီဖြားခြင်းနှင့် အခမ်းအနားစနစ်တို့တွင် လူများစွာကို လှည့်ဖြားစေသော ဆွဲငင်ညှိယူနိုင်သော၊ မျက်လှည့်သဖွယ် တန်ခိုးတစ်ရပ် ရှိ၏။ ထိုကမ္ဘာ၌ သူတို့သည် ရောမအသင်းတော်ကို ကောင်းကင်ဘုံသို့ ဝင်ရောက်ရာ တံခါးတစ်ပင်ဟု မငြိလာကြ၏။ သမ္မာတရား၏ အုတ်မြစ်ပေါ်၌ မိမိတို့ခံမြေကို တည်ကပြိုင်ခိုင်မာစွာ စိုက်ထားပြီး မိမိတို့စိတ်နှလုံးကိုလည်း ဘုရားသခင်၏ ဝိညာဉ်တော်အားဖြင့် အသစ်ပျပြင်ခြင်းခံရသော သူတို့မှတစ်ပါး၊ ထိုအသင်းတော်၏ ဩဇာလွှမ်းမိုးမှုကို ခံနိုင်ရည်ရှိသောသူ မရှိ။ ခရစ်တော်ကို ကိုယ်တူအတွေးအကဲဖြင့် သိကျွမ်းခြင်း မရှိသေးသော ထောင်ပေါင်းများစွာသောသူတို့သည် တန်ခိုးမပါသော ဘုရားကိုင်းရှိုင်းမှု၏ အပြင်ပန်းပုံစံများကို လက်ခံရန် ဦးဆောင်ခေါ်ဆောင်ခြင်းခံရကြလိမ့်မည်။ ထိုသို့သော ဘာသာတရားမျိုးသည် လူအစုအဝေးတို့ အလိုရှိသမျှ အတိအကျပင် ဖြစ်၏။”

“အပစ်အခတ်ခွင့်ကို ရရှိထားသည်ဟု အသင်းတော်က တောင်းဆိုခြင်းသည် ရောမကက်သလစ်ကို အပစ်အခတ်ခွင့် လွတ်လပ်ခွင့်ရှိသကဲ့သို့ ခံစားစေသည်။ ထိုပင် မိမိ၏ အပစ်အခတ်ခွင့်ကို မပေးအပ်မီ မဖြေမနုဇဉ် လိုအပ်သည်ဟု သတ်မှတ်ထားသော ဝန်ခံခြင်းအမိန့်တော်သည်လည်း မကောင်းမှုကို ခွင့်ပြုပေးသကဲ့သို့ ဖြစ်စေတတ်သည်။ ကျဆုံးသော လူသားတစ်ဦး၏ ရှေ့တွင် ဒူးထောက်၍ မိမိနှလုံး၏ လျှို့ဝှက်အကဲဖြတ်မှုများနှင့် စိတ်ကူးရုပ်ပုံများကို ဝန်ခံဖော်ပြသည် မိမိ၏ လူဂုဏ်သိက္ခာကို နှိမ်ချဖျက်ဆီးနေပေ၍ မိမိဝိညာဉ်၏ မငြိမတ်သော သဘာဝတုံ့ပြန်မှုအပေါင်းတို့ကိုလည်း နှိမ်ကျစေသည်။ မိမိဘဝ၏ အပစ်အခတ်များကို

ယဇ်ပုရဇာဟိတ်တစ်ဦးထံ—အမှားလုပ်တတ်သော၊ အပဖြူရုံသော သတေတ်သည့် လူသားတစ်ဦးထံ၊ ထိုထက် မကပြခဏပင် စပျစ်ရည်သောက်ခြင်းနှင့် ကာမစည်းကမ်းမဲ့ခြင်းတို့ကြောင့် ပျက်စီးယိုယွင်းနေသောသူထံ—ဖွင့်ဟဝန်ခံရာတွင် မိမိ၏ စရိုက်လက္ခဏာအတိုင်းအတာသည် နိမ့်ဆင်းသွားပြီး၊ ထိုကကြောင့်ပင် မိမိသည် ညစ်ညမ်းစက်ဆုပ်ခြင်းခံရသည်။ ယဇ်ပုရဇာဟိတ်သည် ဘုရားသခင်၏ ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် ရပ်တည်နေသေးဖြင့်၊ ဘုရားသခင်အပေါ် မိမိ၏ အတွေးအမြင်သည်လည်း ကျဆုံးသော လူသားမျိုးနွယ်၏ ပုံသဏ္ဍာန်နှင့် တူညီသော အဆင့်သို့ နိမ့်ချခံရသည်။ လူမှ လူသို့ ပျံ့ပြား ကျနိမ့်ကျစသော ဝန်ခံခြင်းသည် လောကကို ညစ်ညမ်းစကော နှောက်ဆုံးဖျက်ဆီးခြင်းအတွက် ပြင်ဆင်ပေးနေသော မကောင်းမှုအများအပြား စီးဆင်းထွက်ပေါ်လာသည့် လျှို့ဝှက်ရင်းမြစ်ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် ကိုယ်အလိုလိုက်ခြင်းကို ချစ်သောသူအတွက်တော့ မိမိဝိညာဉ်ကို ဘုရားသခင်ထံ ဖွင့်ဟရခြင်းထက် သတေတ်သော လူတစ်ဦးနှင့် ဝန်ခံရခြင်းက ပို၍ နှစ်သက်ဖွယ်ဖြစ်သည်။ အပဖြူကို စွန့်လွှတ်ခြင်းထက် ပဖြူဒဏ်ဖြေမှုကို ဆောင်ရွက်ရခြင်းသည် လူသဘာဝအတွက် ပို၍ လက်ခံရလွယ်ကူသည်။ လျှော်တေအဝတ်၊ ဆူးပင်နှင့် အရေပြေးကို နှာကျင်စသော သံကြိုးများဖြင့် ကိုယ်ခန္ဓာကို ပင်ပန်းညှဉ်းဆဲရခြင်းသည် ဇာတိကာမအလိုဆန္ဒများကို လက်ဝါးကပ်တိုင်တင်သတ်ပစ်ရခြင်းထက် ပို၍ လွယ်ကူသည်။ ခရစ်တော်၏ ထမ်းပိုးအောက်သို့ ငုံ့ဝင်ခြင်းထက် ဇာတိစိတ်နှလုံးသည် ထမ်းဆောင်လိုသော ထမ်းပိုးသည် အလွန်လေးလံလှ၏။

“ရောမအသင်းတော်နှင့် ခရစ်တော်၏ ပထမအကျိမြေကျွတ်တော်မူချိန်ရှိ ယုဒအသင်းတော်အကပြု ထင်ရှားသော ဆင်တူချက်တစ်ရပ် ရှိသည်။ ယုဒလူမျိုးတို့သည် ဘုရားသခင်၏ ပညာတုတ်တရား၏ အခြေခံသဘာဝတရား အားလုံးကို လျှို့ဝှက်စွာ ချိုးဖောက်နှင်းချဲ့နေကြပြန်လှသည်။ အပြင်ပန်းတွင်မူ ထိုတရား၏ ပညတ်ချက်များကို စောင့်ထိန်းရာ၌ တင်းကျပ်လွန်စွာ ပြုမူခဲ့ကြပြီး၊ နာခံခြင်းကို နှာကျင်ခက်ခဲ၍ ဝန်လေးဖွယ် ဖြစ်စေသော တောင်းဆိုချက်များနှင့် အစဉ်အလာများကို ထပ်တိုးချထားခဲ့ကြသည်။ ယုဒလူမျိုးတို့က ပညာတုတ်တရားကို ကြည့်ညှိလေးမပြန်သည့်ဟု ဝန်ခံကြသကဲ့သို့၊ ရောမကက်သလစ်တို့လည်း လက်ဝါးကပ်တိုင်ကို ကြည့်ညှိလေးမပြန်သည့်ဟု အခိုင်အမာဆိုကြသည်။ သူတို့သည် ခရစ်တော်၏ ဆင်းရဲဒုက္ခခံရခြင်း၏ သင့်ကတေကို မှုကြောက်တင်ကြပြန်လှသည်။ မိမိတို့၏ အသက်တာများအားဖြင့် ထိုသင့်ကတေက ကိုယ်စားပျံ့ပြား သူကို ငြင်းပယ်ကြသည်။”

“ပုပ်ရဟန်းမင်းဘာသာဝင်တို့သည် မိမိတို့၏ ဘုရားကျောင်းများပေါ်တွင်လည်းကောင်း၊ ယဇ်ပုရဇာဟိတ်များပေါ်တွင်လည်းကောင်း၊ မိမိတို့၏ အဝတ်အစားများပေါ်တွင်လည်းကောင်း လက်ဝါးကပ်တိုင်များကို တင်ထားကြသည်။ နရောအနံ့တွင် လက်ဝါးကပ်တိုင်၏ အမှတ်အသားကို မပြင်တွင်ရေသည်။ နရောအနံ့တွင် ၎င်းကို အပြင်ပန်းအားဖြင့် ဂုဏ်ပျော် ချီးမြှောက်ထားကြသည်။ သို့သော် ခရစ်တော်၏ သွန်သင်ချက်များသည် အဓိပ္ပာယ်မဲ့သော အစဉ်အလာများ၊ မှားယွင်းသော အနက်ဖွင့်ဆိုချက်များနှင့် ကမြီးတမ်းပြင်းထန်သော တောင်းဆိုချက်များ၏ အစွအပုံအောက်တွင် မပြန်ထားခြင်းခံရသည်။ အကယ်တင်ရှင်၏ အယူသန်သော ယုဒလူတို့အပေါ် မိန့်တော်မူခဲ့သော စကားများသည် ရှိမန်ကက်သလစ် ဘုရားကျောင်း၏ ခေါင်းဆောင်များအပေါ်တွင် ပို၍ပင် အားကောင်းစွာ သက်ရောက်သည်။ ‘သူတို့သည် ထမ်းဆောင်ရန် လေးလံ၍ ခက်ခဲသော ဝန်များကို ချည်နှောင်ပြီးလူတို့၏ ပခုံးပေါ်မှာ တင်ကြ၏။ သို့ရာတွင် သူတို့ကိုယ်တိုင်ကား လက်ချောင်းတစ်ချောင်းမျှဖြင့်ပင် မလှုပ်ကြ၊ မသံ ၂၃:၄။ သဘာဝတရားကို လိုက်နာလိုသော ဝိညာဉ်များသည် စိတ်အနှောင့်အယှက်ဖြစ်တော်မူသော ဘုရားသခင်၏ အမျက်တော်ကို ကြောက်ရွံ့လျက် အမဲပြာစေ ထိတ်လန့်နေရကြပြန်လှသည်။ ဘုရားကျောင်း၏ ဂုဏ်သိက္ခာရှိသူများအနက် များစွာသောသူတို့မှာ ဇိမ်ခံမှုနှင့် ကာမပျော်ရွှင်မှုတို့၌ အသက်ရှင်နေကြသည်။”

“ရုပ်တုများနှင့် သန်ရှင်းကျန်ရစ်ပစ္စည်းများကို ကိုးကွယ်ခြင်း၊ သန်ရှင်းသူများကို ဆုတောင်းပဋ္ဌနာဖွဲ့ ခေါ်ယူတောင်းဆိုခြင်း၊ နှင့် ပုပ်ရဟန်းမင်းကို မျှော်တင်ချီးမြှင့်ခြင်းတို့သည် လူတို့၏စိတ်နှလုံးကို ဘုရားသခင်နှင့် ကိုယ်တော်၏သားတော်ထံမှ ဆွဲခေါ်ဖယ်ရှားရန် စာတန်အသုံးပြုသော အင်အားများဖြစ်ကြသည်။ သူတို့ကို ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်စေရန်၊ သူသည် ကယ်တင်ခြင်းကို ရရှိနိုင်သည့် တစ်ဦးတည်းသော အရှင်ထံမှ သူတို့၏အာရုံကို လွှဲပြောင်းစေရန် ကြိုးပမ်းလျက်ရှိသည်။ ‘ပင်ပန်း၍ ဝန်လေးသမျှသောသူအပေါင်းတို့၊ ငါ့ထံသို့လာကာပြောော။ ငါသည် သင်တို့အား ချမ်းသာပေးမည်’ ဟု မိန့်တော်မူခဲ့သော ထိုအရှင်၏ အစားထိုးနိုင်သမျှသော အရာဝတုထုမှန်သမျှထံသို့ သူသည် သူတို့ကို ညွှန်ပြလိုမိမည်။ မသေ 11:28။”

“ဘုရားသခင်၏ အကျင့်စရိုက်၊ အပစ်၏ သဘာဝ၊ ကြီးမားသော ပဋိပက္ခခွဲ အမှန်တကယ် အရေးပါသော အကဲဖြတ်အရာများကို လွဲမှားစွာ ကိုယ်စားပြုပေးခြင်းမှာ စာတန်၏ အဆက်မပြတ် ကြိုးပမ်းမှုဖြစ်သည်။ သူ၏ လိမ်လည်ကောက်ကျစ်သော အယူအဆများသည် ဘုရားသခင်၏ ပညတ်တရားအပေါ် ထားရှိရမည့် တာဝန်ဝတ္တရားကို လျော့ပါးစေပြီးလူသားတို့အား အပစ်ပြုခြင်း လွတ်လပ်ခွင့်ပေးသည်။ တစ်ချိန်တည်းမှာပင် သူသည် လူတို့အား ဘုရားသခင်အကဲဖြတ် မမှန်ကန်သော အယူအဆများကို စွဲကိုင်ထားစေသောဖွဲ့၊ သူတို့သည် ဘုရားသခင်ကို ချစ်ခြင်းမတော်တာဖွဲ့ မဟုတ်ဘဲ ကြောက်ရွံ့ခြင်းနှင့် မှန်းတီးခြင်းဖွဲ့ ရှုမြင်လာကြသည်။ သူကိုယ်ပိုင် အကျင့်စရိုက်၌ အခြေခံတည်ရှိသော ရက်စက်ကမ်းကျင့်မှုကို ဖန်ဆင်းရှင်အပေါ် ပုံချအပ်နှင်းထားကြသည်။ ထိုရက်စက်ကမ်းကျင့်မှုကို ဘာသာရေးစနစ်များအတွင်း သွင်းသွတ်ထားပြီး ကိုးကွယ်မှုပုံစံများ၌ ဖော်ပြထုတ်ဖော်စေကြသည်။ ထိုကဲဖြင့် လူသားတို့၏ စိတ်များသည် မျက်ကန်းဖွဲ့စေရပြီး စာတန်သည် သူတို့ကို ဘုရားသခင်ကို ဆန့်ကျင်စစ်တိုက်ရန် မိမိ၏ ကိုယ်စားလှယ်များအဖြစ် ရယူထားသည်။ ဘုရားသခင်၏ ဂုဏ်သတုတိတော်များအပေါ် လွဲမှားပျက်ယွင်းသော အယူအဆများကြောင့် တပါးအမျိုးသားနိုင်ငံများသည် နတ်ဘုရား၏ မျက်နှာသာကို ရရှိရန် လွယ်ပူပေါ့ပေါ့ခြင်းသည် လိုအပ်သည်ဟု ယုံကြည်စေရကပြီ။ ရုပ်တုကိုးကွယ်မှုပုံစံအမျိုးမျိုးအောက်တွင် ကြောက်မက်ဖွယ် ရက်စက်ကမ်းကျင့်မှုများကို ကျူးလွန်ခဲ့ကြသည်။”

“ရိုမန် ကက်သလစ်အသင်းတော်သည် ပဂန်ဝါဒ၏ အပြစ်အဆင်များနှင့် ခရစ်ယာန်ဝါဒကို ပေါင်းစည်းထားပြီး ပဂန်ဝါဒကဲ့သို့ပင် ဘုရားသခင်၏ စရိုက်လက္ခဏာတော်ကို မှားယွင်းစွာ ဖော်ပြသည်။ ရက်စက်ကမ်းကျင့်မှု စက်ဆုပ်ဖွယ်ကောင်းသော အကျင့်များကိုလည်း မလျော့နည်းဘဲ အသုံးပြုခဲ့သည်။ ရောမ၏ အာဏာချုပ်ကိုင်မှု အထွတ်အထိပ်ရောက်ခဲ့သော ကာလများတွင် မိမိတို့၏ သင့်ကတေသဘာဝတရားများကို လက်ခံစေရန် အတင်းအကျပ် ပြုလုပ်ရန် နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းကိရိယာများ ရှိခဲ့သည်။ မိမိတို့၏ အဆိုပြုချက်များကို လက်မခံလိုသူတို့အတွက် မီးရှို့သတ်ရာ တိုင်လည်း ရှိခဲ့သည်။ တရားစီရင်ခြင်း၌ ဖော်ထုတ်ပြောမည့်အချိန် မရောက်မချင်း မည်သည့်အတိုင်းအတာအထိ ဖြစ်ခဲ့သည်ကို ဘယ်သောအခါမျှ မသိရနိုင်မည့် အကြီးအကျယ် သတ်ဖြတ်မှုများလည်း ရှိခဲ့သည်။ အသင်းတော်၏ ဂုဏ်ထူးဆောင်အရာရှိများသည် မိမိတို့၏ သခင်ဖြစ်သော စာတန်၏ လက်အောက်တွင် အသက်ကို မဆုံးစေဘဲ ဖြစ်နိုင်သမျှ အကြီးမားဆုံး နာကျင်ညှဉ်းပန်းမှု ဖြစ်ပေါ်စေမည့် နည်းလမ်းများကို တီထွင်ဖန်တီးရန် လေ့လာကြည့်ခဲ့ကြသည်။ အများအပြားသော အမှုကိစ္စများတွင် ထိုင်ရဲဆန်သော လုပ်ငန်းစဉ်ကို လူခံနိုင်ရည်၏ အဆုံးစွန်အထိ ထပ်ခါတလဲလဲ ပြုလုပ်ခဲ့ကြပြီး သဘာဝခန့်ခွဲအားသည် ရုန်းကန်မှုကို လက်လျှော့လိုက်သည့်အခါ၊ ဝဒေနာခံရသူသည် သခင်ကို ချီမြီသော လွတ်မြောက်မှုအဖြစ် ကြိုဆိုခဲ့သည်။”

“ဤသို့ပင် ရောမ၏ရန်ဘက်တို့၏ ကံကြမ္မာဖြစ်ခဲ့သည်။ သို့သော် သူမ၏နောက်လိုက်တို့အတွက်မူ သူမ၌ ချက်တံ၏ စည်းကမ်း၊ ဆာလောင်မွတ်သိပ်ခြင်း၏ စည်းကမ်း၊ ထင်မြင်နိုင်သမျှသော စိတ်နှလုံးကိုနာကျင်စေသည့် ကိုယ်ခန့်ခွဲညှဉ်းပန်းချုပ်တည်းမှုပုံစံအမျိုးမျိုး၏ စည်းကမ်းတို့ရှိခဲ့သည်။”

ကောင်းကင်ဘုံ၏ မျက်နှာသာကို ရရှိစေရန်အတွက် နောင်တရသူတို့သည် သဘာဝ၏ ပညတ်တရားများကို ချီးဖောက်ခြင်းအားဖြင့် ဘုရားသခင်၏ ပညတ်တရားများကို ချီးဖောက်ခဲ့ကြသည်။ လူသား၏ မကြံပိုမိုခြင်းသွားခြင်းကို ကောင်းချီးပေး၍ ဝမ်းမမြောက်စေရန် ကိုယ်တော်ဖွဲ့စည်းထားသော ချည်နှောင်မှုများကို ဖြတ်တောက်ပစ်ရန် သူတို့ကို သင်ကြားပေးခဲ့ကြသည်။ သုသာန်များတွင် မိမိတို့၏ သဘာဝချစ်ခင်မှုများကို နှိမ်နင်းရန်၊ မိမိတို့၏ အပေါင်းအသင်းသတုတဝါများအပေါ် သနားကပြန်မှုနှင့် ဆက်စပ်သမျှ အတူတူနှင့် ခံစားချက်တိုင်းကို ဘုရားသခင်အား ထိခိုက်စေကားရာဟု မှတ်ယူ၍ ဖိနှိပ်ရန် အချည်းနှီးသော ကြံပိုမိုခြင်းအားထုတ်မှုများအတွင်း မိမိတို့အသက်တာကို ကုန်ဆုံးခဲ့ကြသော သားကောင်များ သန်းပေါင်းများစွာ ပါဝင်လျက်ရှိသည်။”

ဘုရားသခင်အကြောင်းကို လုံးဝမကြားဖူးသောသူတို့အကြား၌ မဟုတ်ဘဲ၊ ခရစ်ယာန်လောက၏ အလယ်ဗဟို၌လည်းကောင်း၊ ၎င်း၏ အနှံ့အပြားတစ်လျှောက်လုံး၌လည်းကောင်း၊ စာတန်၏ အဆိုးအဖျက်ချထားသော ရက်စက်ကမ်းကြမ်းကြုတ်မှုသည် ရာနှင့်ချီသော နှစ်ပေါင်းများစွာအတွင်း မည်သို့ ထင်ရှားပြောခဲ့သည်ကို နားလည်လိုလျှင်၊ ရှိမန်ကက်သလစ်ဝါဒ၏ သမိုင်းကိုသာ ကြည့်ရှုရန် လိုအပ်သည်။ ဤ မဟာမုသားလှည့်ဖွဲမှုစနစ်ကြီးအားဖြင့် မကောင်းမှု၏ မင်းသားသည် ဘုရားသခင်အား အရှက်ရစေရန်နှင့် လူသားကို ဆင်းရဲဒုက္ခကျရောက်စေရန် မိမိ၏ ရည်ရွယ်ချက်ကို အကောင်အထည်ဖော်၏။ ထို့ပြင်၊ အသင်းတော်ခေါင်းဆောင်များမှတစ်ဆင့် မိမိကိုယ်ကို ဖုံးကွယ်ကာ မိမိအလုပ်ကို မည်သို့ ဆောင်ရွက်အောင်မြင်သွားသည်ကို ကျွန်ုပ်တို့ မမြင်ရသည့်အခါ၊ သမမာကျမ်းစာအပေါ် သူ၌ အဘယ်ကြောင့် ဤမျှ ကြီးမားသော မုန်းတီးဆန့်ကျင်မှု ရှိသေးသည်ကို ပိုမိုနားလည်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ထိုကျမ်းကို ဖတ်ရှုလျှင်၊ ဘုရားသခင်၏ ကရုဏာတော်နှင့် မတော်တရားတော်သည် ထင်ရှားပြောခြင်းခံရမည်။ ထိုအခါ လူတို့အပေါ်၌ ဤသို့လေးလံသော ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးများကို ကိုယ်တော် တင်မထားကြောင်း မမြင်ရလိမ့်မည်။ ကိုယ်တော် တောင်းဆိုတော်မူသမျှမှာ ကျိုးပဲ့နာကျင်သော စိတ်နှလုံးတစ်ခု၊ နှိမ့်ချ၍ နာခံသော စိတ်ဝိညာဉ်တစ်ရပ်သာ ဖြစ်သည်။

“ခရစ်တော်သည် လူသားတို့က ကောင်းကင်နိုင်ငံအတွက် သင့်လျော်လာစေရန်ဟူသော အကြောင်းကြောင့် မိမိတို့ကို မိုနာစတရီများအတွင်း ပိတ်လှောင်နုကေပြန် မိမိအသက်တာ၌ မည်သည့်နမူနာတစ်စုံတစ်ရာမျှ မပေးခဲ့ပါ။ ကိုယ်တော်သည် ချစ်ခြင်းမတော်တာနှင့် စာနာသနားခြင်းကို ဖိနှိပ်ချုပ်တည်းထားရမည်ဟုလည်း မည်သည့်အခါမျှ မသွန်သင်ခဲ့ပါ။ ကယ်တင်ရှင်၏ နှလုံးတော်သည် ချစ်ခြင်းမတော်တာဖြင့် ပြည့်လျှံလျက်ရှိ၏။ လူသည် သီလသဘာဝအားဖြင့် ပြည့်စုံခြင်းသို့ ပိုမိုနီးကပ်လာသည်နှင့်အမျှ၊ သူ၏ ခံစားသိမြင်နိုင်စွမ်းသည် ပိုမိုပြင်းထန်လာ၏။ အပူပြေကို သိမြင်ခဲ့ခြင်းနှင့်သော သဘာဝပေါက်မှုသည် ပိုမိုစူးရှလာ၏။ ထိခိုက်နာကျင်ခံစားနေရသူများအပေါ် သူ၏ စာနာသနားမှုသည်လည်း ပိုမိုနက်ရှိုင်းလာ၏။ ပုပ်ရဟန်းမင်းကြီးသည် မိမိကိုယ်ကို ခရစ်တော်၏ ကိုယ်စားလှယ်ဟု ဆိုအပ်၏။ သို့သော် သူ၏ စရိုက်လက္ခဏာကို ကျွန်ုပ်တို့၏ ကယ်တင်ရှင်၏ စရိုက်လက္ခဏာနှင့် နှိုင်းယှဉ်ကြည့်လျှင် မည်သို့ဖြစ်သနည်း။ ခရစ်တော်သည် ကောင်းကင်၏ ဘုရင်အဖြစ် မိမိအား ဂုဏ်ပျော်မှုကိုးကွယ်ကြသောကြောင့် လူတို့ကို အကျဉ်းထောင်သို့ဖမ်းစေ၊ ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ရာ ကိရိယာပေါ်သို့ဖမ်းစေ ပို့အပ်တော်မူသည်ဟု မည်သည့်အခါမျှ ကြားသိဖူးပါသလော။ ကိုယ်တော်ကို လက်မခံကြသူများအား သဒေဏ်ချမှတ်တော်မူသည်ဟု ကိုယ်တော်၏ အသံကို ကြားဖူးပါသလော။ ရှုမာရိရွာတစ်ရွာ၏ လူများက ကိုယ်တော်ကို မလေးမစားပြုသောအခါ၊ တမန်တော် ယောဟန်သည် အမျက်ဒေါသဖြင့် ပြည့်လျှံသွား၍၊ ‘သခင်၊ ဧလိယပြောကဲ့သို့ ကောင်းကင်မှ မီးကျလာစေပေးပြီး သူတို့ကို လောင်ကျွမ်းပျက်စီးစေရန် အကျွန်ုပ်တို့မှာစတော်မူလိုသလော’ ဟု မေးလျှောက်၏။ ယရှေသည် မိမိ၏ တပည့်အပေါ် သနားကပြန်သော မျက်နှာထားဖြင့် ကြည့်ရှု၍၊ သူ၏ ကြမ်းတမ်းသော စိတ်သဘာဝကို ဆုံးမတော်မူလျက်၊ ‘လူသား၏သားသည် လူတို့၏အသက်ကို ဖျက်ဆီးရန် မလာ၊ ကယ်တင်ရန်သာ လာ၏’ ဟု မိန့်တော်မူ၏။ လုကာ ၉:၅၄၊ ၅၅။ ခရစ်တော်

ထင်ရှားပြောဆိုမှုခွဲသော ဝိညာဉ်သဘာဝနှင့် မိမိကိုယ်ကို ကိုယ်တော်၏ ကိုယ်စားလှယ်ဟု ခေါ်ဆိုသူ၏ ဝိညာဉ်သဘာဝသည် အဘယ်မျှ ကွာခြားလှပါသနည်း။

“ယခုအခါ ရှေးမအသင်းတော်သည် ကမ္ဘာရှုမှောက်တွင် လူပသသေပသော အပင်ပန်းအသွင်ကို ပြည့်လျက်ရှိပြီး မိမိ၏ ကြောက်မက်ဖွယ် ရက်စက်ကမ်းကြပ်မှုများဖြင့် ပည့်နှက်ခဲ့သော မှတ်တမ်းကို တောင်းပန်ဖြေရှင်းချက်များဖြင့် ဖုံးကွယ်ထားလျက်ရှိသည်။ သူမသည် ခရစ်တော်နှင့်တူသော အဝတ်အစားများကို ဆင်မန်းထားပြီးဖြစ်သော်လည်း၊ သူမသည် မပြောင်းလဲသေးပေ။ ယခင်ခေတ်များ၌ တည်ရှိခဲ့သော ပုပ်ရဟန်းအာဏာစနစ်၏ အခြေခံသဘာဝတရား တစ်ရပ်မကျန် ယနေ့လည်း တည်ရှိနေဆဲဖြစ်သည်။ အမှောင်မှိုက်ဆုံးသော ခေတ်များ၌ တီထွင်ဖန်တီးခဲ့သော သွန်သင်ချက်များကို ယနေ့တိုင် ဆက်လက်ကိုင်စွဲထားကြသည်။ မည်သူမျှ မိမိကိုယ်ကို မလှည့်ဖျားစေရန်နှင့် ယခု ပရိုတက်စတင့်များက ဤမျှ လွယ်ကူစွာ ဂုဏ်ပျော်မှုမြှောက်ရန် အသင့်ရှိနေသော ပုပ်ရဟန်းအာဏာစနစ်သည်၊ ဘုရားသခင်၏ လူများက သူမ၏ မတရားဒုစရိုက်ကို ဖော်ထုတ်ရန် မိမိတို့အသက်ကိုပင် စွန့်စားလျက် ထက်မြတ်တည်ခံကြသော ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးခေတ်ကာလ၌ ကမ္ဘာကို အုပ်စိုးခဲ့သော ထိုစနစ်နှင့် အတူတူပင် ဖြစ်သည်။ သူမသည် ဘုရင်များနှင့် မင်းညီမင်းသားများအပေါ် အာဏာကျစိုး၍ ဘုရားသခင်၏ အခွင့်အာဏာများကို မိမိအတွက် ဟန်ဆောင်တောင်းဆိုခဲ့သော ထိုမာန်နှင့် မောက်မာသော ကိုယ်ယူကိုယ်မှန်းစိတ်ကို ယခုလည်း ပိုင်ဆိုင်ထားဆဲ ဖြစ်သည်။ အမေဌဆုံးသော ဘုရားသခင်၏ သန်ရှင်းသူတို့ကို သတ်ဖြတ်၍ လူသားလွတ်လပ်မှုကို ချမှန်းခဲ့စဉ်ကကဲ့သို့ပင်၊ သူမ၏ စိတ်သဘာဝသည် ယခုလည်း လျော့နည်းသွားခြင်းမရှိဘဲ ရက်စက်ပြီး အာဏာရှင်ဆန်လျက်ရှိသည်။”

“ပုပ်ရဟန်းမင်းအာဏာစနစ်သည် ပရောဖက်ပျောက်က သူမဖြစ်မည်ဟု ကြေညာထားသကဲ့သို့ အတိအကျပင် ဖြစ်လေသည်—နောက်ဆုံးကာလများ၏ ယုံကြည်ခြင်းဖောက်ပြန်မှု ဖြစ်သည်။ ။ သက်သာလောနိတ် ၂:၃၊ ၄။ သူမ၏မူဝါဒ၏ အစိတ်အပိုင်းတစ်ရပ်မှာ မိမိ၏ရည်ရွယ်ချက်ကို အကောင်းဆုံး အကောင်အထည်ဖော်စေနိုင်မည့် သဘာဝသဘာဝကို ခံယူယူဆောင်ခြင်း ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် အရောင်ပြောင်းပတ်သင်ညှိ၏ မတည်ငြိမ်သော အပင်ပန်းအသွင်အပင်အောက်တွင် သူမသည် မျှော်ငြိမ် မပြောင်းလဲသော အဆိပ်ကို ဖုံးကွယ်ထားလေသည်။ ‘ယုံကြည်ခြင်းကို အယူမှားသူတို့နှင့်လည်းကောင်း၊ အယူမှားသည်ဟု သံသယရှိသူတို့နှင့်လည်းကောင်း မစောင့်ထိန်းသင့်’ (Lenfant, volume 1, page 516) ဟု သူမက ကြေညာလေသည်။ သန်ရှင်းသူတို့၏ သွေးဖြင့် နှစ်တစ်ထောင်ကပြ မှတ်တမ်းတင်ရေးသားထားသော အတိတ်မှတ်တမ်းရှိသည့် ဤအာဏာကို ယခု ခရစ်တော်၏ အသင်းတော်၏ အစိတ်အပိုင်းတစ်ရပ်အဖြစ် အသိအမှတ်ပြုရမည်လော?”

ပရိုတက်စတင့်နိုင်ငံများတွင် ကက်သလစ်ဝါဒသည် ယခင်ကာလများကကဲ့သို့ ပရိုတက်စတင့်ဝါဒနှင့် အလွန်ကွာဟမနေတော့ဟူသော အဆိုကို ထုတ်ဖော်ပြောဆိုလာခြင်းမှာ အကြောင်းမဲ့မဟုတ်ပါ။ အပြောင်းအလဲတစ်ရပ်ရှိခဲ့သည်မှာ မှန်၏။ သို့သော် ထိုအပြောင်းအလဲသည် ပုပ်ရဟန်းမင်းအုပ်ချုပ်စနစ်၌ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ခြင်းမဟုတ်ပါ။ ယနေ့တည်ရှိနေသော ပရိုတက်စတင့်ဝါဒ၏ အများအပြားနှင့် ကက်သလစ်ဝါဒသည် အမှန်ပင် ဆင်တူနေသည်။ အကြောင်းမှာ ပရိုတက်စတင့်ဝါဒသည် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးသမားများ၏ ခေတ်ကာလမှစ၍ အလွန်ပျက်ယွင်းကျဆင်းသွားခဲ့ပြီးဖြစ်သောကြောင့် ဖြစ်သည်။

“ပရိုတက်စတင့် အသင်းတော်များသည် လောက၏ မျက်နှာသာကို ရှာဖွေနေကြသည့်အတိုင်းအတာနှင့်အမျှ၊ မှားယွင်းသော ချစ်ခြင်းမတော်တာက သူတို့၏ မျက်စိများကို မျက်ကွယ်ပျက်စီးစေပြီး မကောင်းမှုရှိသမျှအပေါ် ကောင်းသည်ဟု ယုံကြည်ခြင်းသည် မှန်ကန်သည်ဟူ၍ သူတို့မမငြိမ့်မငြိမ့်ထိုသို့ဖြစ်သဖြင့် မလွဲမသွေသော

အကျိုးဆက်အနုပညာ နောက်ဆုံးတွင် ကောင်းမှုရှိသမျှအပေါ် မကောင်းဟု ယုံကြည်လာကလွယ်မည်။ သန့်ရှင်းသူတို့ထံ တစ်ကမ္ဘာတည်း အပ်နှံပေးအပ်ခဲ့ပါပြီ။ သာယာဝပြောစွာ ယုံကြည်ခြင်းကို ကာကွယ်ရပ်တည်မည့်အစား၊ ယခုတွင် သူတို့သည် မိမိတို့က သူမအပေါ် မတော်တောင်းမဲ့သော အမင်္ဂလာအတွက် ရာဇမထိ တောင်းပန်နေကြပြန်သဖြင့် မိမိတို့၏ အစွန်းရောက်မှုအတွက် ခွင့်လွှတ်ခြင်းကို တောင်းခံနေကြပြန်သည်။”

ရိုမန်ကက်သလစ်စနစ်ကို မနှစ်သက်ဘဲ ရှုမငြိမ်မြောက်မှုများထဲမှ အတော်များများပင် သူမ၏ အာဏာနှင့် သင်္ကြာလွှမ်းမိုးမှုမှ ပေါ်ပေါက်လာမည့် အနုပညာကို နည်းနည်းပါးပါးသာ သဘောပေါက်ကြသည်။ များစွာသောသူတို့က အလယ်ခေတ်များအတွင်း ပျံ့နှံ့ခဲ့သော ဉာဏ်ပညာနှင့် ကိုယ်ကျင့်တရားဆိုင်ရာ အမှောင်ထုကြောင့် သူမ၏ သင်ကြားချက်များ၊ အယူသီးမှုများနှင့် ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်မှုတို့ ပြန့်ပွားလာရန် အထောက်အကူပြုခဲ့ကြခြင်း၊ ထိုပြင် ယခုခေတ်၏ ပိုမိုမငြိမ်မာသော ဉာဏ်ရည်ဉာဏ်သွေး၊ အသိပညာ၏ အနှံ့အပြား ပြန့်နှံ့မှုနှင့် ဘာသာရေးကိစ္စရပ်များ၌ ပို၍ သဘောထားပွင့်လင်းလာမှုတို့ကြောင့် မခံမရပ်နိုင်မှုနှင့် အာဏာရှင်ဆန်မှုတို့ ပြန့်လွှတ်ပေါ်ပေါက်လာခြင်းကို တားဆီးထားကြခြင်း အခိုင်အမာဆိုကြသည်။ ထိုကဲ့သို့သော အခြေအနေတစ်ရပ်သည် ဤအလင်းရောင်ပြည့်ဝသော ခေတ်ကာလ၌ တည်ရှိလာမည်ဟူသော အတွေးတစ်ခုပင် လှောင်ပုံရောင်ရယ်မောခြင်းကို ခံရသည်။ ဤမျိုးဆက်အပေါ်တွင် ဉာဏ်ပညာဆိုင်ရာ၊ ကိုယ်ကျင့်တရားဆိုင်ရာနှင့် ဘာသာရေးဆိုင်ရာ အလင်းကို ပြည့်စုံ ထွန်းလင်းလျက်ရှိသည်မှာ အမှန်ပင်ဖြစ်သည်။ ဘုရားသခင်၏ သန့်ရှင်းသော နှုတ်ကပတ်တော်၏ ဖွင့်လှစ်ထားသော စာမျက်နှာများမှ ကောင်းကင်ဘုံမှလာသော အလင်းသည် လောကအပေါ်သို့ ထွန်းညှိပေးလျက်ရှိသည်။ သို့သော် ပေးအပ်ခံရသော အလင်းသည် ကြီးမားလှလေ၊ ထိုအလင်းကို လူများအောင် လှန်ကာ ငြင်းပယ်သောသူတို့၏ အမှောင်ထုသည် ပို၍ ကြီးမားလှလေ ဖြစ်ကြခြင်းကို မှတ်သားရမည်။

“သမုမာကျမ်းစာကို ဆုတောင်းလျက် လောလောသုံးသပ်ခြင်းသည် ပရိုတက်စတင့်များအား ပုပ်ရဟန်းမင်းအာဏာစနစ်၏ အမှန်တကယ်သော သဘောသဘာဝကို ဖော်ပြသောဖြစ်ပျက်မှု၊ ထိုစနစ်ကို ရွံရှာ၍ ရှောင်ကင်းစေမည်ဖြစ်သည်။ သို့သော် လူအများသည် မိမိတို့၏ ကိုယ်ပိုင်အမင်္ဂလာအပေါ် အလွန်ပင် မာန်တက်လျက် ရှိကြပြန်ပြီ။ သမုမာတရားသို့ ဦးဆောင်ခြင်းကို ခံရရန် ဘုရားသခင်ကို နှိမ်ချစွာ ရှာဖွေရန် လိုအပ်ကြခြင်းကို မခံစားကပြေ။ မိမိတို့၏ ဉာဏ်အလင်းရမှုကို ဂုဏ်ယူကြသော်လည်း၊ သူတို့သည် သမုမာကျမ်းစာကိုလည်းကောင်း၊ ဘုရားသခင်၏ တန်ခိုးတော်ကိုလည်းကောင်း မသိနားမလည်ကြပြေ။ သူတို့သည် မိမိတို့၏ အပြစ်သိစိတ်ကို ငိုမြဲသက်စေမည့် နည်းလမ်းတစ်ခုခုကို မဖော်မနေလိုအပ်ကြပြီ။ အနည်းဆုံး ဝိညာဉ်ရေးဆိုင်ရာဖြစ်၍ အနိမ့်ချဆုံးဖြစ်သော အရာကို ရှာဖွေကြသည်။ သူတို့အလိုရှိသည်မှာ ဘုရားသခင်ကို သတ်ရခြင်း၏ နည်းလမ်းတစ်ရပ်ဟူ၍ ထင်မြင်ခံရမည်ဖြစ်သော်လည်း၊ အမှန်အားဖြင့် ဘုရားသခင်ကို မလျှော့ချခြင်း၏ နည်းလမ်းတစ်ရပ်ပင် ဖြစ်သည်။ ပုပ်ရဟန်းမင်းအာဏာစနစ်သည် ဤလူ့အစုအဝေးအားလုံး၏ လိုအပ်ချက်များကို ဖြည့်ဆည်းရန် အလွန်သင့်လျော်နေသည်။ ၎င်းသည် လူသားနှစ်မျိုးနှစ်စားအတွက် အဆင်သင့်ပြင်ဆင်ထား၏—ကမ္ဘာလောကလုံးနီးပါးကို လွှမ်းမိုးထားသော အုပ်စုနှစ်စုဖြစ်သည့် မိမိတို့၏ ကောင်းမှုကုသိုလ်များကြောင့် ကယ်တင်ခြင်းခံလိုသူများနှင့်၊ မိမိတို့၏ အပြစ်များအတွင်း၌ပင် ကယ်တင်ခြင်းခံလိုသူများအတွက် ဖြစ်သည်။ ဤအချက်ပင် ၎င်း၏ တန်ခိုးအာဏာ၏ လျှို့ဝှက်ချက်ဖြစ်သည်။”

“ဉာဏ်ပညာဆိုင်ရာ အမှောင်ထုကြီးမားသောနေ့ရက်တစ်ရက်သည် ပုပ်ရဟန်းမင်းအာဏာစနစ်၏ အောင်မြင်မှုအတွက် အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေမည်ဖြစ်ခြင်း ပြည့်စုံထားရပါမည်။ ထိုအတူ ဉာဏ်ပညာဆိုင်ရာ အလင်းရောင်ကြီးမားသောနေ့ရက်တစ်ရက်လည်း ၎င်း၏ အောင်မြင်မှုအတွက် တန်းတူအကျိုးဖြစ်ထွန်းစေမည်ဖြစ်ခြင်း မကပြီ ထင်ရှားစွာ သက်သေပြခြင်းမရှိမည်ဖြစ်သည်။”

လွန်ခဲ့သောခေတ်များတွင် လူတို့သည် ဘုရားသခင်၏ နှုတ်ကပတ်တော်မရှိဘဲ၊ အမှန်တရား၏ အသိပညာမရှိဘဲ နှဲခဲကပြောဖွင့် သူတို့၏ မျက်စိများကို ဖုံးကွယ်ထားသကဲ့သို့ ဖြစ်ခဲ့ပါပြီ။ သူတို့၏ ခြေဖဝါးအတွက် ပိုက်ကွန်ဖရိုထားသည်ကို မမငြိနိုင်ကပြောဖွင့် ထောင်ပေါင်းများစွာသောသူတို့သည် ထောင်ချောက်ထဲသို့ ကျရောက်ခဲ့ကြသည်။ ဤခေတ်ဆက်တွင် လူထင်မငြိယူဆချက်များ၏ တောက်ပလွန်းသော အလင်းရောင်ကဖြောင့်—‘အမည်သာ သိပုံ’ ကဖြောင့်—သူတို့၏ မျက်စိများ မျက်နှာချင်းဆိုင်မခံနိုင်အောင် မှိန်ဝသွေးသောသူ များစွာ ရှိကြသည်။ သူတို့သည် ပိုက်ကွန်ကို မခွဲခြားမမငြိနိုင်ကပြော၊ မျက်စိဖုံးအုပ်ခံထားရသောသူကဲ့သို့ပင် အလွယ်တကူ ထိုထဲသို့ လျှောက်ဝင်သွားကြသည်။ ဘုရားသခင်သည် လူ၏ ဉာဏ်စွမ်းအားများကို မိမိဖန်ဆင်းရှင်ထံမှ လက်ခံရရှိသော လက်ဆောင်တစ်ပါးအဖြစ် ထိန်းသိမ်းရမည်ဟု ရည်ရွယ်တော်မူခဲ့ပါပြီ။ ထိုစွမ်းအားများကို အမှန်တရားနှင့် ဖြောင့်မတ်ခြင်း၏ အမှတ်တံဆိပ်အသုံးပြုရန် အလိုရှိတော်မူခဲ့သည်။ သို့သော် မာနနှင့် ရာထူးဂုဏ်သိက္ခာအလိုလားမှုတို့ကို လက်ခံမွေးမြူပြုစု လူတို့သည် မိမိတို့၏ အယူအဆများကို ဘုရားသခင်၏ နှုတ်ကပတ်တော်ထက် မမြောက်တင်ကပြောအခါ၊ ဉာဏ်ပညာသည် မသိနားမလည်မှုထက် ပိုမိုကိန်းမားသော အနုတရားကို ဖြစ်စေနိုင်သည်။ ထိုကဖြောင့် ယနေ့ခေတ်၏ မိစ္ဆာသိပုံပုံသည် သမ္မာကျမ်းစာအပေါ် ယုံကြည်ခြင်းကို ဖျက်ဆီးလျက်ရှိရာ၊ ၎င်း၏ နှစ်သက်ဖွယ်သောဌာနပုံစံများနှင့်တကွ ပုပ်ရဟန်းမင်းအာဏာစနစ်ကို လက်ခံရန် လမ်းခင်းပေးရာ၌ အောင်မြင်မည်ဖြစ်ပါပြီ။ အမှောင်ခေတ်ကာလများတွင် အသိပညာကို ချုပ်တည်းပိတ်ပင်ထားခြင်းအားဖြင့် ၎င်း၏ အာဏာဘုန်းတန်ခိုး တိုးချဲ့မငြိတင်ခြင်းအတွက် လမ်းဖွင့်ပေးခဲ့သကဲ့သို့ပင် ဖြစ်လိမ့်မည်။

“ယခု အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုတွင် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသော လုပ်ရားမှုများအတွင်း၊ အသင်းတော်၏ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ထုံးတမ်းအသုံးအနှုန်းများအတွက် နိုင်ငံတော်၏ အထောက်အပံ့ကို ရရှိစေရန် ကျိုးပမ်းနကျော့ပြု၍ ပရိတ်စတင့်များသည် ပုပ်ရဟန်းမင်းအာဏာစနစ်ကို လိုက်နာသူတို့၏ ခြေလှမ်းများအတိုင်း လိုက်လျှောက်နကျော့ပြုသည်။ ထိုထက်မက၊ သူတို့သည် ပရိတ်စတင့် အမေရိကန် ပုပ်ရဟန်းမင်းအာဏာစနစ်အား ဟောင်းသောကမ္ဘာတွင် မိမိ ပျောက်ဆုံးခဲ့သော အသာလွန်အုပ်စိုးမှုကို ပြန်လည်ရယူနိုင်ရန် တံခါးဖွင့်ပေးနေကြသည်။ ထိုလုပ်ရားမှုအား ပိုမိုအရေးပါအစီပုဟယ်ရှိစေသော အချက်မှာ ရည်ရွယ်ထားသော အဓိကရည်မှန်းချက်သည် တနင်္ဂနွေနေ့ စောင့်ထိန်းခြင်းကို အတင်းအကျပ် ပြုစုခြင်းစေခြင်း ဖြစ်သည်ဟူသော အချက်ပင်ဖြစ်၏—၎င်းမှာ ရောမမှ စတင်ပေါ်ပေါက်လာသော ထုံးစံဖြစ်ပါပြီ။ ရောမဘက်ကလည်း ၎င်းကို မိမိအာဏာ၏ လက်ခံအဖွဲ့ အခိုင်အမာဆိုထားသည်။ ဘုရားသခင်၏ ပညတ်တော်များထက် လူထုံးတမ်းအစဉ်အလာများကို ပိုမိုကပြည့်ညိုလေးစားခြင်း၊ လောကီထုံးစံများနှင့် ကိုက်ညီလိုသော စိတ်သဘာဝထား—ဤအရာတို့ဖြင့် ဖော်ပြရသော ပုပ်ရဟန်းမင်းအာဏာစနစ်၏ ဝိညာဉ်တော်သည် ပရိတ်စတင့်အသင်းတော်များအတွင်း စိမ့်ဝင်ပျံ့နှံ့လျက်ရှိပါပြီ။ ပုပ်ရဟန်းမင်းအာဏာစနစ်က သူတို့အရင်က ဆောင်ရွက်ခဲ့သော တနင်္ဂနွေနေ့ကို မြောက်တင်ခြင်းအမှုကို သူတို့ကိုလည်း ထိုနည်းတူ ဆောင်ရွက်စေရန် ဦးဆောင်လျက်ရှိသည်။”

“မကပြီမို့ ရှေးကလာမည့် ပဋိပက္ခ၌ အသုံးချခံရမည့် လုပ်ဆောင်ရေးအင်အားစုများကို စာဖတ်သူ နားလည်လိုလျှင်၊ ရှေးကာလများ၌ တူညီသော ရည်မှန်းချက်အတွက် ရောမအသုံးပြုခဲ့သော နည်းလမ်းများ၏ မှတ်တမ်းကိုသာ သူ လိုက်လံစူးစမ်းရမည်။ ပပေအယူဝါဒကို လိုက်နာသူများနှင့် ပရိတ်စတင့်တို့ ပေါင်းစည်း၍ မိမိတို့၏ အယူဝါဒများကို ငြင်းပယ်သူတို့အပေါ် မည်သို့ပြုမူကြမည်ကို သူ သိလိုလျှင်၊ ဥပုသ်နေ့နှင့် ၎င်း၏ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်သူတို့အပေါ် ရောမ ပြောခဲ့သော စိတ်သဘာဝထားကို သူ ကပြည့်ရှုစေ။”

“တစ်ဝင်အမိန့်ပန်တမ်းများ၊ အထွေထွေကေဘင်စီများ၊ နှင့် လောကီအာဏာ၏ အထောက်အပံ့ဖြင့် တည်မဲဖြဲသော အသင်းတစ်စည်းမျိုးများသည် တိတုထိပွဲတော်အား ခရစ်ယာန်လောကတွင် ဂုဏ်အသရေရှိသော အနုအေးထားသို့ ရောက်ရှိစေခဲ့သော အဆင့်ဆင့်သော ခြေလှမ်းများ ဖြစ်ခဲ့ကြသည်။ တနင်္ဂနွေနေ့ကို စတင်ထိန်းရန် အတင်းအကျပ်ပြုငြာန်းသော ပထမဆုံး အများပြည်သူဆိုင်ရာ အရေးယူဆောင်ရွက်ချက်မှာ ကွန်စတန်တိုင်က ပြုငြာန်းခဲ့သော ဥပဒေဖြစ်သည်။ (A.D. 321) ဤအမိန့်ပန်တမ်းသည် “နမင်း၏ လေးမတ်ဖွယ်ရာနေ့” ခြံ မှီနှံပေပြည်သူများ အနားယူရမည်ဟု သတ်မှတ်ခဲ့သော်လည်း ကျေးလက်နေသူများအား ၎င်းတို့၏ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများကို ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရန် ခွင့်ပြုခဲ့သည်။ ၎င်းသည် အမှန်အားဖြင့် တိတုထိပွဲတော်ရပ်ဖဲဖြစ်သော်လည်း၊ ခရစ်ယာန်ဘာသာကို အမည်ခံလက်ခံပြီးနောက် ဧကရာဇ်က ယင်းကို အာဏာတည်စေခဲ့သည်။

“ဘုရင့်အမိန့်တော်သည် ဘုရားသခင်၏ အာဏာတော်ကို အစားထိုးရန် လုံလောက်သော အခါဦးရွေးချယ်စရာတစ်ရပ် မဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားလာသောအခါ၊ မင်းသားတို့၏ မျက်နှာသာကို ရှာဖွေသူဖြစ်ပြီး ကွန်စတန်တိုင်၏ အထူးမိတ်ဆွေ၊ ချီးမွမ်းလက်စားလည်းဖြစ်သော ဘီရော့ပ် ယူစီဘီယပ်စ်သည် ခရစ်တော်က ဥပဒေကို တနင်္ဂနွေနေ့သို့ လွှဲပြောင်းပေးခဲ့သည်ဟုသော အဆိုကို တင်ပြခဲ့သည်။ ထိုသစ်လွင်သော သင်ခန်းစာကို သက်သေပြုရန် သမုမာကျမ်းစာမှ သက်သေခံချက်တစ်ချက်မျှ မတင်ပြနိုင်ခဲ့ပေ။ ယူစီဘီယပ်စ်ကိုယ်တိုင်လည်း မရည်ရွယ်ဘဲ ၎င်း၏ မမှန်ကန်မှုကို ဝန်ခံမိပြီး ထိုပြောင်းလဲမှု၏ အမှန်တကယ် ပြုလုပ်ခဲ့သူများကို ညွှန်ပြထားသည်။ “ဥပဒေနှင့် ပျက်စီး တာဝန်ရှိသူမျှ အရာခပ်သိမ်းတို့ကို ငါတို့သည် သခင်၏နေ့သို့ လွှဲပြောင်းထားပါ” ဟု သူက ဆိုသည်။—Robert Cox, Sabbath Laws and Sabbath Duties, page 538. သို့သော် အခြေမရှိသော တနင်္ဂနွေနေ့ဆိုင်ရာ အငြင်းအခုံသည်ပင် လူတို့အား သခင်၏ ဥပဒေကို နှင်းချဖျက်ဆီးရာ၌ ပို၍ သတိရှိလာစေခဲ့သည်။ လောက၏ ဂုဏ်ပုဒ်များကို ခံလိုသူ အပေါင်းတို့သည် လူကြိုက်များသော ထိုပွဲနေ့ကို လက်ခံခဲ့ကြသည်။

“ပုပ်ရဟန်းအာဏာစနစ်သည် ခိုင်မာစွာ တည်ထောင်ခံရသကဲ့သို့၊ တနင်္ဂနွေနေ့ကို မှီငြှိတင်ချီးမြှောက်သည့် အမှုကိုလည်း ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည်။ အချိန်တစ်ကာလတွင်၊ လူများသည် ဘုရားကျောင်းတက်ရောက်ခြင်း မရှိသောအခါ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်း၌ ပါဝင်လုပ်ကိုင်နေကေပြု၍ သတုတမနေ့ကိုလည်း ဥပဒေအဖြစ် ဆက်လက်မှတ်ယူနေဆဲဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် အပြောင်းအလဲတစ်ရပ်ကို တဖြည်းဖြည်း ဖြစ်ပေါ်စေခဲ့သည်။ သန့်ရှင်းရာထူးကို ထမ်းဆောင်နေသူများအား တနင်္ဂနွေနေ့တွင် မည်သည့် အရပ်ဘက်အငြင်းပွားမှုမဆိုအပေါ် တရားစီရင်ခြင်း မပြုရဟု တားမြစ်ခဲ့သည်။ မကြာမီ၌ပင်၊ မည်သည့်အဆင့်အတန်းရှိသူမဆို လူတိုင်းအား သာမန်အလုပ်ကို ရှောင်ကင်းရန် အမိန့်ထုတ်ခဲ့ပြီး၊ လွတ်လပ်သူများအတွက် ငွေဒဏ်၊ အစခဲများအတွက် ရိုက်နှက်ဒဏ်ကို ခံရမည်ဟု သတ်မှတ်ခဲ့သည်။ နောက်ပိုင်းတွင်၊ ချမ်းသာသူများသည် မိမိတို့ပိုင်ဆိုင်မှု၏ တစ်ဝက်ကို ဆုံးရှုံးရမည့် ပြစ်ဒဏ်ကို ခံရမည်ဟု အမိန့်ချမှတ်ခဲ့ပြီး၊ နောက်ဆုံးတွင်မူ ထိုသူတို့သည် မပြောင်းလဲဘဲ ခေါင်းမာမိနေသေးပါက ကျွန်ုပ်အဖွဲ့ ခိုင်းစရမည်ဟု သတ်မှတ်ခဲ့သည်။ အောက်တန်းစားလူတန်းစားများမူ ထာဝရ ပြည်နှင့်ဒဏ်ကို ခံရမည်ဖြစ်သည်။”

“အံ့ဖွယ်အမှုများကိုလည်း ဆင့်ခေါ်အသုံးပြုခဲ့ကြသည်။ အခြားအံ့ဩဖွယ်ရာများအနက်၊ တနင်္ဂနွေနေ့တွင် မိမိလယ်ကို ထွန်ယက်ရန်ပြင်ဆင်နေသော လယ်သမားတစ်ဦးသည် မိမိ၏ ထွန်ယက်ကိရိယာကို သံတစ်ချောင်းဖြင့် သန့်စင်နေစေ၍ ထိုသို့သည် သူ၏လက်၌ ခိုင်မာကြာပင်ကြံပေါ်၍ နှစ်နှစ်တိုင်တိုင် ၎င်းကို သူနှင့်အတူ သယ်ဆောင်နေရကာ ‘သူ၏ အလွန်အကျွံ ပြင်းထန်သော နာကျင်ခြင်းနှင့် အရှက်ကွဲခြင်းအတွက်’ ဖြစ်ခဲ့သည်ဟု သတင်းပို့ခံရသည်။’—Francis West, Historical and Practical Discourse on the Lord’s Day, page 174.”

“နောက်ပိုင်းတွင် ပုပ်ရဟန်းမင်းကြီးက ဒေသခံဘုရားကျောင်းယဇ်ပုရဇာဟိတ်အား တနင်္ဂနွေနေ့ကို ချီးဖောက်သူများကို သတ်ပေးဆုံးမစေပြီး မိမိတို့ကိုယ်တိုင်နှင့် အိမ်နီးချင်းများအပေါ် ကြီးမားသောဘေးအန္တရာယ်တစ်စုံတစ်ရာ မကျရောက်စေရန်၊ သူတို့သည် ဘုရားကျောင်းသို့ သွား၍ မိမိတို့၏ ဆုတောင်းချက်များကို ရွတ်ဆိုကြရန် တိုက်တွန်းစေသည်။ ဘာသာရေးကောင်စီတစ်ရပ်ကလည်း နောက်ပိုင်းတွင် အလွန်ကျယ်ပန့်စွာ အသုံးပြုလာခဲ့ပြီး ပရိတ်တစ်စတုဂံများကပင် အသုံးပြုခဲ့သော အကခြောင်းပျက်တစ်ရပ်ကို တင်ပို့ခဲ့သည်။ အကခြောင်းမှာ လူအချို့သည် တနင်္ဂနွေနေ့တွင် အလုပ်လုပ်နေစဉ် မိုးကြိုးပစ်ခံခဲ့ရသဖြင့် ထိုနေ့သည် ဥပုသ်နေ့ ဖြစ်ရမည်ဟု ဆိုခြင်းဖြစ်သည်။ ‘ဤနေ့ကို မလေးစားဘဲ လျစ်လျူရှုခဲ့ခြင်းအပေါ် ဘုရားသခင်၏ အမျက်တော်သည် မည်မျှပိုင်းထန်စွာ ရှိနေခဲ့သည်ကို ထင်ရှားစွာ မငြိနိုင်သည်’ ဟု ဘုန်းတော်ကြီးများက ဆိုကြသည်။ ထိုနောက် ယဇ်ပုရဇာဟိတ်များနှင့် ဓမ္မဆရာများ၊ ဘုရင်များနှင့် မင်းသားများ၊ ထို့ပြင် သစ္စာရှိသော လူအပေါင်းတို့သည် ‘ထိုနေ့ကို ၎င်း၏ ဂုဏ်သိက္ခာသို့ ပြန်လည်ရောက်ရှိစေရန်၊ ခရစ်ယာန်သာသနာ၏ ဂုဏ်သိက္ခာအတွက်လည်း အနာဂတ်ကာလတွင် ပိုမိုကောင်းရိုင်းစွာ စောင့်ထိန်းလိုက်နာစေရန်၊ မိမိတို့၏ အစွမ်းကုန် ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုနှင့် ဂရုစိုက်မှုကို အသုံးပြုကြရန်’ တိုက်တွန်းပန်ကြားခြင်း ပြုလုပ်ခဲ့သည်။—Thomas Morer, Discourse in Six Dialogues on the Name, Notion, and Observation of the Lord’s Day, page 271.”

ကောင်စီများ၏ အမိန့်ပန်ကြားမှုများသည် မလိုလောက်ကခြောင်း ထင်ရှားသဖြင့်၊ လူထု၏ စိတ်နှလုံးထဲသို့ ကြောက်ရွံ့မှုကို ရိုက်ခတ်စေကာ တနင်္ဂနွေနေ့၌ အလုပ်သမားခြင်းမှ ရှောင်ကပြစေရန် အတင်းအကျပ်ပျံ့နှံ့ အမိန့်တော်တစ်ရပ်ကို ထုတ်ပန်ပေးရန် လောကီအာဏာပိုင်များအား တောင်းဆိုခဲ့ကြသည်။ ရောမမိန့်ကြမ်းပုဒ်သော သာသနာရေးအဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ အစည်းအဝေးတစ်ရပ်၌ ယခင် ဆုံးဖြတ်ချက်အားလုံးကို ပိုမိုပြင်းထန်သော အာဏာသက်ရောက်မှုနှင့် ပိုမိုဂုဏ်သိက္ခာရှိသော ပုံစံဖြင့် ထပ်မံအတည်ပြုခဲ့ကြသည်။ ထိုဆုံးဖြတ်ချက်များကို သာသနာရေးဥပဒေအတွင်းသို့လည်း ထည့်သွင်းခဲ့ကြပြီး ခရစ်ယာန်လောက၏ အများစုနီးပါးတစ်လျှောက်လုံးတွင် လောကီအာဏာပိုင်များက ပြဋ္ဌာန်းအကောင်အထည်ဖော်စေခဲ့ကြသည်။ (Heylyn, History of the Sabbath, pt. 2, ch. 5, sec. 7 ကိုကြည့်ပါ။)

သို့ရာတွင် တနင်္ဂနွေနေ့ကို စောင့်ထိန်းရန်အတွက် သမ္မမာကျမ်းစာဆိုင်ရာ အာဏာအခွင့်မရှိခြင်းက အနည်းငယ်မဟုတ်သော အရှက်အကခြောက်နှင့် အခက်အခဲကို ဖြစ်ပေါ်စေခဲ့သည်။ လူတို့သည် မိမိတို့၏ ဆရာများအနုဖေဖြင့် “သတုတမနေ့သည် သင်၏ဘုရားသခင် ထာဝရဘုရား၏ ဥပုသ်နေ့ဖြစ်သည်” ဟူသော ယဟောဓာဝါ၏ ထင်ရှားပတ်သားသော ကြေညာချက်ကို ဖယ်ရှားပစ်ပြီး နမင်း၏နေ့ကို ဂုဏ်ပြုရန် မည်သည့်အခွင့်အရေးရှိသနည်းဟု မေးခွန်းထုတ်ကြသည်။ သမ္မမာကျမ်းစာသက်သေခံချက် မလိုလောက်မှုကို ဖြည့်ဆည်းရန် အခြားသော နည်းလမ်းများလိုအပ်လာခဲ့သည်။ ဒွါဒသရာစုနှစ်၏ အဆုံးပိုင်းခန့်တွင် အင်္ဂလန်ရှိ အသင်းတော်များထံ သွားရောက်ခဲ့သော တနင်္ဂနွေကို အားထုတ်ထောက်ခံသူတစ်ဦးသည် သမ္မမာတရားအတွက် သစ္စာရှိသော သက်သေခံများ၏ ဆန့်ကျင်ခြင်းကို ခံခဲ့ရသဖြင့်၊ သူ၏ ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုများမှာ အကျိုးမရှိလှသောကြောင့် သူသည် တစ်ကာလမျှ နိုင်ငံမှ ထွက်ခွာသွားပြီး မိမိ၏ သွန်သင်ချက်များကို အတည်ပြုစေမည့် နည်းလမ်းတစ်ခုကို ရှာဖွေလေသည်။ သူ ပြန်လာသောအခါ ထိုလိုအပ်ချက်ကို ဖြည့်ဆည်းပေးဖို့ဖြစ်ခဲ့ကာ၊ ထိုနောက်ပိုင်း သူ၏ လုပ်ဆောင်မှုများတွင် ပိုမိုအောင်မြင်မှုကို တွေ့ရလေသည်။ သူသည် မိမိနှင့်အတူ ဘုရားသခင် ကိုယ်တော်တိုင်ထံမှ လာသည်ဟု ဆိုအပ်သော စာလိပ်တစ်ခုကို ယူဆောင်လာခဲ့သည်။ ထိုစာလိပ်တွင် တနင်္ဂနွေနေ့ကို စောင့်ထိန်းရန် လိုအပ်သော အမိန့်ပါရှိပြီး နားမထောင်သူတို့ကို ထိတ်လန့်စေရန် ကြောက်မက်ဖွယ် ခြိမ်းခြောက်ချက်များလည်း ပါဝင်သည်။ ထိုအဖိုးတန်သည်ဟု ဆိုအပ်သော စာတမ်းသည်—မိမိ ထောက်ခံအားပေးခဲ့သော အဖွဲ့အစည်းကဲ့သို့ပင် ယုတ်မာသော

အတုအယောင်တစ်ခုသာ ဖြစ်သော်လည်း—ကောင်းကင်မှ ကျလာခဲ့သည်ဟုလည်းကောင်း၊ ယရှေ့ရှုလင်မြိုင်ဂေါလုဂေါသဉ္ဇရီသေ စိန် စီမီယွန်၏ ယဇ်ပလုလင်ပေါ်တွင် တွေ့ရှိခဲ့သည်ဟုလည်းကောင်း ဆိုကပြည်။ သို့သော် အမှန်တကယ်အားဖြင့် ၎င်း ထွက်ပေါ်လာသော အရင်းအမြစ်မှာ ရောမမြို့ရှိ ပုပ်ရဟန်းမင်းဆိုင်ရာ နန်းတော်ပင် ဖြစ်သည်။ အသင်းတော်၏ အာဏာနှင့် ကြီးပွားရေးကို တိုးတက်စေရန်အတွက် လှည့်ဖျားမှုများနှင့် အတုအယောင်စာရွက်စာတမ်းများကို အသုံးပြုခြင်းသည် ရောမပုပ်အာဏာစနစ်၏ အဆင့်ဆင့် အုပ်ချုပ်သူတို့က ခေတ်အဆက်ဆက် တရားဝင်သည်ဟု မှတ်ယူခဲ့ကပြည်။

“ထိုလိပ်စာတမ်းသည် စနုနုနုမွန်းလွဲပိုင်း ကိုးနာရီအချိန်၊ သုံးနာရီမှစ၍ တနှင့်လာနု နထွက်ချိန်တိုင်အောင် အလုပ်လုပ်ခြင်းကို တားမြစ်ထားပြီး ၎င်း၏အာဏာသည် အံ့ဖွယ်အမှုများစွာအားဖြင့် အတည်ပြုထားသည်ဟု ကပြောခဲ့သည်။ သတ်မှတ်ထားသောအချိန်ကိုကျော်လွန်၍ အလုပ်လုပ်သူများသည် ကိုယ်လက်အကင်္ဂြာသခေါင်းခံရကပြည်ဟု သတင်းပျံ့နှံ့ခဲ့သည်။ မိမိ၏ဂျိုကို ကြိတ်ရန် ကြိုးပမ်းသော ကြိတ်သမားတစ်ယောက်သည် မှန်ညက်အစား သွေးစီးကခြင်းတစ်ခု ပေါက်ထွက်လာသည်ကို မငြရပြီး ရအေဟုန်ပြင်းစွာ စီးဆင်းနေသော်လည်း ကြိတ်စက်၏ဘီးသည် ရပ်တန့်နေခဲ့သည်။ မှန်ဖုတ်ရန်မှန်နှစ်ကို မီးဖိုထဲထည့်ထားသော မိန်းမတစ်ယောက်သည် မီးဖို အလွန်ပူနေသော်လည်း ထုတ်ယူသောအခါ ၎င်းသည် မကျက်သေးသည်ကို တွေ့ရှိခဲ့သည်။ အခြားမိန်းမတစ်ယောက်သည် ကိုးနာရီအချိန်တွင် ဖုတ်ရန် အသင့်ပြင်ဆင်ထားသော မှန်နှစ်ရုံသော်လည်း၊ တနှင့်လာနုတိုင်အောင် ဘေးဖယ်ထားမည်ဟု ဆုံးဖြတ်ခဲ့ရာ နောက်တစ်နေ့တွင် ၎င်းသည် ဘုရားသခင်၏တန်ခိုးအားဖြင့် မှန်လုံးများအဖွဲ့ ပြုလုပ်ဖုတ်နှံ့ပြီးဖြစ်သည်ကို တွေ့ရှိခဲ့သည်။ စနုနုနု ကိုးနာရီအချိန်နောက်ပိုင်းတွင် မှန်ဖုတ်သော ယောက်ျားတစ်ယောက်သည် နောက်တစ်နေ့ နံနက်၌ ၎င်းကို ချိုးဖွဲ့သောအခါ သွေးထွက်လာသည်ကို တွေ့ရှိခဲ့သည်။ ထိုသို့သော အဓိပ္ပာယ်မရှိ၍ အယူသီးသော လုပ်ကိန်းတီးမှုများအားဖြင့် တနှင့်ဂနုနုနုကို ထောက်ခံသူများသည် ၎င်း၏ သန်ရှင်းမပြင်ခိုးခြင်းကို တည်ထောင်ရန် ကြိုးပမ်းခဲ့ကပြည်။ (Roger de Hoveden, Annals, vol. 2, pp. 526–530 ကိုကည့်ပါ။)”

စကော့တလန်တွင်လည်း အင်ဂလန်ကဲ့သို့ပင် တနှင့်ဂနုနုနုအပေါ် ပိုမိုလေးစားလိုက်နာမှုကို ရှေးကာလ ဥပုသ်နုနု၏ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုကို ၎င်းနှင့် ပေါင်းစည်းခြင်းအားဖြင့် ရရှိစေခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် သန်ရှင်းစွာ ထိန်းသိမ်းရမည့် အချိန်ကာလမှာ ကွဲပြားနေခဲ့သည်။ စကော့တလန်ဘုရင်ထံမှ ထုတ်ပန်သော အမိန့်တော်တစ်ရပ်တွင် “စနုနုနု မွန်းတည့်ဆယ့်နှစ်နာရီမှစ၍ သန်ရှင်းသောအချိန်အဖွဲ့ သတ်မှတ်ရမည်” ဟု ကပြောထားပြီး ထိုအချိန်မှစ၍ တနှင့်လာနု နံနက်အထိ မည်သူတစ်ဦးတစ်ယောက်မျှ လောကီရေးရာအလုပ်ကစုစုများတွင် မပါဝင်ရဟု ဆိုထားသည်။—Morer, စာမျက်နှာ 290, 291။

“သို့ရာတွင် တနှင့်ဂနုနုနုကို သန်ရှင်းသောအဖွဲ့အဖွဲ့ တည်ထောင်ရန် ပြုလုပ်ခဲ့သော အားထုတ်မှုအလုံးစုံရှိသော်လည်း၊ ပုပ်ရဟန်းမင်းအဖွဲ့ဝင်တို့ကိုယ်တိုင်ကပင် ဥပုသ်နုနု၏ ဘုရားသခင်ပေးတော်မူသော အာဏာကိုလည်းကောင်း၊ ယင်းကို အစားထိုးထားသော စည်းမျဉ်း၏ လူဇာတိမူလကိုလည်းကောင်း အများရှုထောင့်တွင် ဝန်ခံခဲ့ကပြည်။ တစ်ဆယ့်ခြောက်ရာစွဲ ပုပ်ရဟန်းမင်းဆိုင်ရာ ကောင်စီတစ်ရပ်က ထင်ရှားစွာ ကပြောခဲ့သည်မှာ— ‘ခရစ်ယာန်အပေါင်းတို့သည် သတုတမနေ့ကို ဘုရားသခင်က သန်ရှင်းစေတော်မူခဲ့ကခြင်း၊ ယုဒလူတို့သာမက ဘုရားသခင်ကို ကိုးကွယ်သည်ဟု ဆိုသူအခြားသူအပေါင်းတို့ကလည်း လက်ခံ၍ စောင့်ထိန်းခဲ့ကပြောင်းကို အောက်မေ့ကပြေ။ သို့သော် ကျွန်ုပ်တို့ ခရစ်ယာန်များသည် သူတို့၏ ဥပုသ်နုနုကို သခင်ဘုရား၏အဖွဲ့အဖွဲ့ ပြောင်းလဲထားကပြေ။’—Ibid., စာမျက်နှာ 281, 282။ ဘုရားသခင်၏ ပညတ်တရားကို လက်ဝင်ဆော့ကစားနေကပြေတို့သည် မိမိတို့လုပ်ဆောင်နေသော အမှု၏ သဘာဝသဘာဝကို မသိကပြေများ မဟုတ်ခဲ့ကပြေ။ သူတို့သည် ရည်ရွယ်ချက်ရှိရှိဖြင့်

မိမိတို့ကိုယ်ကို ဘုရားသခင်ထက် မျင့်တင်နကေခြင်း ဖြစ်သည်။

“မိမိနှင့် သဘာမတူသောသူများအပေါ် ရောမ၏ မူဝါဒကို ထင်ရှားပြင်သားစွာ ဖော်ပြသော ဥပမာတစ်ရပ်ကို ဝေါလဒ်ဒင်စီယန်များအပေါ် ရှည်လျား၍ သွေးစွန်းသော နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းမှုအတွင်း တွေ့မြင်ရသည်။ ထိုသူတို့အနက် အချို့သည် ဥပုသ်နေ့ကို စောင့်ထိန်းသူများ ဖြစ်ကြသည်။ အခြားသူများလည်း စတုတ္ထပညတ်တော်အပေါ် သစ္စာစောင့်သိမှုကြောင့် ထိုနည်းတူပင် ဆင်းရဲဒုက္ခခံရကြသည်။ အိသီယိုးပီးယားနှင့် အဘစ်စီနီးယားရှိ အသင်းတော်များ၏ သမိုင်းသည် အထူးသဖြင့် အဓိပ္ပာယ်ပြည့်ဝလှသည်။ အမှောင်ခေတ်၏ မှောင်မိုက်ထူအလယ်တွင် အာဖရိကအလယ်ပိုင်းရှိ ခရစ်ယာန်များသည် လောက၏ အမငြိမ့်မှု ပျောက်ကွယ်သွား၍ မလှေ့မရှားခြင်းခံခဲ့ရကပြီ။ ရာစုနှစ်များစွာတိုင် မိမိတို့ ယုံကြည်ခြင်းကို ကျင့်သုံးရာ၌ လွတ်လပ်မှုကို ခံစားခဲ့ကြသည်။ သို့သော် နောက်ဆုံးတွင် ရောမသည် သူတို့၏ တည်ရှိမှုကို သိရှိလာခဲ့ပြီး မကပြီ။ အဘစ်စီနီးယား၏ ဧကရာဇ်သည် ပုပ်ရဟန်းမင်းကို ခရစ်တော်၏ ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် အသိအမှတ်ပြုရန် လှည့်ဖြားဆွဲဆောင်ခြင်းခံရလေသည်။ ထိုနောက် အခြား အလှူပေးမှုများလည်း ဆက်လက်ပေါ်ပေါက်လာခဲ့သည်။

“ဥပုသ်နေ့ကို စောင့်ထိန်းခြင်းကို အပြင်းထန်ဆုံးသော ဒဏ်ခတ်မှုများအောက်တွင် တားမြစ်သည့် အမိန့်တစ်ရပ် ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။ (Michael Geddes, Church History of Ethiopia, စာမျက်နှာ 311, 312 ကိုကြည့်ပါ။) သို့ရာတွင် ပုပ်ရဟန်းမင်းအာဏာ၏ ရက်စက်ညှဉ်းပန်းသော အာဏာရှင်စနစ်သည် မကပြီ။ အဓိသိန်ယလူမျိုးတို့၏ လည်ပင်းများပေါ်၌ အလွန်နာကျင်စွာ ဖိနှိပ်သော ထမ်းပိုးတစ်ရပ်ဖြစ်လာသဖြင့် သူတို့သည် ထိုထမ်းပိုးကို မိမိတို့၏ လည်ပင်းမှ ချိုးဖောက်ပစ်ရန် ဆုံးဖြတ်ကြလေသည်။ ကြောက်မက်ဖွယ်ကောင်းသော ပဋိပက္ခတစ်ရပ်နောက်တွင် ရောမကက်သလစ်ဝါဒီတို့ကို သူတို့၏ နယ်မြေများမှ နှင်ထုတ်ခဲ့ကပြီ။ ရှေးဟောင်းယုံကြည်ခြင်းကို ပြန်လည်တည်ထောင်ခဲ့ကြသည်။ အသင်းတော်များသည် မိမိတို့၏ လွတ်လပ်ခွင့်ကြောင့် ဝမ်းမမြောက်ရွှင်လန်းကပြေသည်။ ထိုပင် ရောမ၏ လှည့်ဖြားမှု၊ အစွန်းရောက်စိတ်အားထက်သန်မှုနှင့် အာဏာရှင်ဆန်သော စိုးမိုးနိုင်စွမ်းတို့နှင့် စပ်လျဉ်း၍ မိမိတို့ သင်ယူခဲ့ရသော သင်ခန်းစာကိုလည်း သူတို့သည် မည်သည့်အခါမျှ မမေ့ခဲ့ကြ။ သူတို့၏ သီးသန့်တည်ရှိသော နိုင်ငံတော်အတွင်း၌ပင်၊ ခရစ်ယာန်လောက၏ ကျန်အစိတ်အပိုင်းများအတွက် မသိရှိရသောသူများအဖြစ် ဆက်လက်နေထိုင်ရန် သူတို့သည် ကျေနပ်လျက်ရှိကြသည်။”

အာဖရိက၏ အသင်းတော်များသည် ပုပ်ရဟန်းမင်း၏ အသင်းတော်က မိမိ၏ အပြည့်အဝ ဖောက်ပြန်ပျက်စီးခြင်း မတိုင်မီ ဥပုသ်နေ့ကို ကိုင်စွဲခဲ့သကဲ့သို့ပင် ဥပုသ်နေ့ကို ကိုင်စွဲခဲ့ကြသည်။ သူတို့သည် ဘုရားသခင်၏ ပညတ်တော်ကို နာခံလျက် သတုတမနေ့ကို စောင့်ထိန်းကြသော်လည်း၊ အသင်းတော်၏ ဓလေ့ထုံးစံနှင့် ကိုက်ညီစေရန် တနင်္ဂနွေနေ့၌ အလုပ်မလုပ်ဘဲ နကေကြသည်။ အမငြိမ့်ဆုံး အာဏာကို ရရှိလာသောအခါ ရောမသည် မိမိ၏ ကိုယ်ပိုင်နေ့ကို မြှောက်တင်ရန် ဘုရားသခင်၏ ဥပုသ်နေ့ကို ခြေဖျက်နင်းချခဲ့သည်။ သို့သော် နှစ်တစ်ထောင်နီးပါး ပုန်းကွယ်လျက် ရှိခဲ့သော အာဖရိက၏ အသင်းတော်များသည် ဤဖောက်ပြန်ပျက်စီးခြင်းတွင် မပါဝင်ခဲ့ကြ။ သူတို့သည် ရောမ၏ အုပ်စိုးမှုအောက်သို့ ရောက်လာသောအခါ စစ်မှန်သော ဥပုသ်နေ့ကို ပယ်ထား၍ အတုအယောင် ဥပုသ်နေ့ကို မြှောက်တင်ရန် အတင်းအကျပ် ခိုင်းစေခဲ့ရကပြန်လည်း၊ မိမိတို့၏ လွတ်လပ်ရေးကို ပြန်လည်ရရှိသည်နှင့်တပြိုင်နက် စတုတ္ထပညတ်တော်ကို နာခံခြင်းသို့ ပြန်လည်ရောက်ရှိခဲ့ကြသည်။

“အတိတ်၏ ဤမှတ်တမ်းများသည် စစ်မှန်သော ဥပုသ်နေ့နှင့် ထိုဥပုသ်နေ့ကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်သူများအပေါ် ရောမ၏ ရန်ဘက်ပျံ့နှံ့မှုကိုလည်းကောင်း၊ မိမိဖန်တီးထားသော အဖွဲ့အစည်းကို ဂုဏ်တင်ရန် သူမအသုံးပြုသော နည်းလမ်းများကိုလည်းကောင်း ထင်ရှားစွာ ဖော်ပြနေသည်။ ရောမကက်သလစ်များနှင့် ပရိုတက်စတင့်များသည် တနင်္ဂနွေနေ့ကို ချီးမြှောက်ရန်

ပူးပေါင်းကမ္ဘာမြေအခါ၊ ဤဖွဲ့စည်းရပ်များသည် တစ်ဖန်ပန်လည်ဖွဲ့ပေါ်မည်ဟု ဘုရားသခင်၏ နှုတ်ကပတ်တော်က သင်ကြားထားသည်။”

ဗျာဒိတ်ကျမ်း ၁၃ ၏ ပရောဖက်ပျောက်သည် သိုးကလေးနှင့်တူသော ချိနှစ်ချောင်းရှိသည့် သားရဲအားဖွင့် ကိုယ်စားပြုထားသော အာဏာသည် “မမြေကြီးနှင့် ထိုအပေါ်၌ နသေသောသူတို့” အား ပုပ်ရဟန်းမင်းအုပ်ချုပ်ရေးကို—ထိုနရောဗ္ဗ “ကျားသစ်နှင့်တူသော” သားရဲဖွင့် သင့်ကတေပပြုထားသော အာဏာကို—ကိုးကွယ်စေမည်ဟု ကြေညာထားသည်။ ချိနှစ်ချောင်းရှိသော သားရဲသည်လည်း “မမြေပေါ်၌ နသေသောသူတို့အား သားရဲအတွက် ရုပ်တုတစ်ခုကို ပြုလုပ်ကမ္ဘာ” ဟု ဆိုရမည်ဖြစ်ပြီး ထို့ပြင် “ငယ်သောသူ၊ ကြီးသောသူ၊ ချမ်းသာသောသူ၊ ဆင်းရဲသောသူ၊ လွတ်လပ်သောသူ၊ ကျွန်ခံသောသူ” အားလုံးကို သားရဲ၏ အမှတ်တံဆိပ်ကို ခံယူစေရန် အမိန့်ပေးရမည်ဖြစ်သည်။ ဗျာဒိတ်ကျမ်း ၁၃:၁၁-၁၆။ သိုးကလေးနှင့်တူသော ချိများရှိသည့် သားရဲအားဖွင့် ကိုယ်စားပြုထားသော အာဏာမှာ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုဖွဲ့စည်းခြင်းလည်းကောင်း၊ ရောမသည် မိမိ၏ အမြင့်ဆုံးအာဏာကို အထူးဝန်ခံအသိအမှတ်ပြုခြင်းအဖြစ် တောင်းဆိုထားသော တနှင့်ဂနွေနေ့စေ့ထိန်းမှုကို အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုက အတင်းအကျပ် လိုက်နာစေသောအခါ ဤပရောဖက်ပျောက်သည် ပညာစုံမည်ဖြစ်ခြင်းလည်းကောင်း ပြောထားပြီးဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် ပုပ်ရဟန်းမင်းအုပ်ချုပ်ရေးအား ဤသို့ ရှိသည့်တို့တွယ်ခြင်း၌ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုတစ်နိုင်ငံတည်းသာ မဟုတ်ပေ။ တစ်ချိန်က သူမ၏ အုပ်စိုးမှုကို အသိအမှတ်ပြုခြင်းက သူမ၏ နိုင်ငံများအတွင်းရှိ ရောမ၏ ဩဇာအာဏာသည် ယနေ့တိုင် အလွန်ဝေးကွာစွာပင် ပျက်စီးပျောက်ကွယ်သွားခြင်း မရှိသေးပေ။ ထို့ပြင် ပရောဖက်ပျောက်က သူမ၏ အာဏာ ပန်လည်ထူထောင်ခြင်းကို ကြိုတင်ဖော်ပြထားသည်။ “သူ၏ ခေါင်းတစ်ခေါင်းသည် သဒေဏ်ရာ ခံရသကဲ့သို့ ငါမမြေ၏။ သို့သော် သူ၏ သဒေဏ်ရာသည် ပျောက်ကင်းသွား၏။ ထိုနောက် လောကီသားအပေါင်းတို့သည် သားရဲနောက်သို့ အံ့ဩခြင်းနှင့် လိုက်ကကြား၏။” အခန်းငယ် ၃။ သဒေဏ်ရာ ပေးခြင်းသည် ၁၇၉၈ ခုနှစ်တွင် ပုပ်ရဟန်းမင်းအုပ်ချုပ်ရေး ကျဆုံးသွားခြင်းကို ညွှန်ပြသည်။ ထိုနောက် ပရောဖက်က “သူ၏ သဒေဏ်ရာသည် ပျောက်ကင်းသွား၏။ ထိုနောက် လောကီသားအပေါင်းတို့သည် သားရဲနောက်သို့ အံ့ဩခြင်းနှင့် လိုက်ကကြား၏” ဟု ဆိုသည်။ ပေါလုသည် “အပူဖွဲ့၏ လူသား” သည် ဒုတိယအကျိမ် ကြွလာတော်မူခြင်းတိုင်အောင် ဆက်လက်တည်ရှိမည်ဟု ရှင်းလင်းစွာ ဖော်ပြထားသည်။ ၂ သက်သာလောနိတ် ၂:၃-၈။ အချိန်ကာလ၏ အဆုံးတိုင်အောင် သူသည် လှည့်ဖွဲခြင်းအမှုကို ဆက်လက်ဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် ဗျာဒိတ်မမြေသူကလည်း ပုပ်ရဟန်းမင်းအုပ်ချုပ်ရေးကို ရည်ညွှန်းလျက် ဤသို့ ကြေညာထားသည်။ “မမြေကြီးပေါ်၌ နထိုင်သောသူအပေါင်းတို့တွင် အသက်စာအုပ်၌ အမည်မရေးထားသောသူတိုင်းသည် သူကို ကိုးကွယ်ကြမိမည်။” ဗျာဒိတ်ကျမ်း ၁၃:၈။ ကမ္ဘာဟောင်းနှင့် ကမ္ဘာသစ် နှစ်ရပ်စလုံး၌ပင် ရောမကက်သလစ်အသင်းတော်၏ အာဏာပေါ်တွင်သာ အခြေခံထားသော တနှင့်ဂနွေနေ့စေ့ကို ဂုဏ်ပြုအသိအမှတ်ပြုခြင်းအားဖွင့် ပုပ်ရဟန်းမင်းအုပ်ချုပ်ရေးသည် ရှိသည့်တို့တွယ်ခြင်းကို ခံရမည်ဖြစ်သည်။

“ဆယ့်ကိုးရာစုအလယ်ပိုင်းမှစ၍ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုရှိ ပရောဖက်ပျောက်လော့လာသူတို့သည် ဤသက်သေခံချက်ကို ကမ္ဘာသို့ တင်ပြလာခဲ့ကြသည်။ ယခုဖွဲ့ပေါ်လျက်ရှိသော အဖွဲ့အပျက်များ၌ ထိုကျိတ်တော်တော်တော်များ၏ ပညာစုံလော့ခြင်းသို့ လျင်မြန်စွာ ရှေ့တိုးနေမှုကို မမြေတွင်ရသည်။ ပရိုတက်စတင့်ဆရာများအကြား၌ တနှင့်ဂနွေနေ့စေ့ကို စေ့ထိန်းခြင်းအတွက် ဘုရားသခင်ထံမှ အာဏာရှိသည်ဟု တင်ပြကြခြင်းနှင့်၊ ဘုရားသခင်၏ ပညတ်တော်တစ်ရပ်၏ နရောကို အစားထိုးရန် အံ့ဖွယ်မှုများကို ဖန်တီးခဲ့ကြသော ပုပ်ရဟန်းမင်းစနစ်ခေါင်းဆောင်များကဲ့သို့ပင် သမ္မာကျမ်းစာအထောက်အထား မရှိခြင်းတို့သည် တူညီလျက်ရှိသည်။ တနှင့်ဂနွေ-ဥပုသ်ကို ချိုးဖောက်ခြင်းကြောင့် လူတို့အပေါ် ဘုရားသခင်၏ တရားစီရင်ချက်များ ကျရောက်သည်ဟူသော အဆိုကို ထပ်မံကြေညာကြမိမည်။ ယခုပင်လျှင်

ထိုအဆိုကို တိုက်တွန်းစတင်ပေးပြီဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် တနင်္ဂနွေနေ့ကို စောင့်ထိန်းစရန် အတင်းအကျပ်ပူမြည့် လှုပ်ရှားမှုသည် လျင်မြန်စွာ အင်အားတိုးပွားလျက်ရှိသည်။”

“ရောမအသင်းတော်သည် မိမိ၏ လိမ္မာမာပါးနပ်မှုနှင့် လှည့်ကွက်ကျွမ်းကျင်မှု၌ အံ့ဖွယ်ကောင်းလှ၏။ သူမသည် အနာဂတ်၌ ဖြစ်လာမည့်အရာကို ဖတ်ရှုနိုင်သည်။ ပရိုတက်စတင့်အသင်းတော်များသည် အတုသဗ္ဗသန့်ကို လက်ခံခြင်းအားဖြင့် သူမအား ဂုဏ်ပူဠာကာ၊ ယခင်ကာလများတွင် သူမကိုယ်တိုင် အသုံးပူခြံသော နည်းလမ်းတော်ဖြင့်ပင် ၎င်းကို အတည်ပူအကောင်အထည်ဖော်ရန် ပြင်ဆင်နကေပြည်ကို မပြု၍၊ သူမသည် မိမိအချိန်ကို စောင့်လျက်ရှိ၏။ အမှန်တရား၏ အလင်းကို ပယ်ချသူတို့သည် နောက်ဆုံးတွင် မိမိကိုယ်ကို အမှားမရှိဟု ဆိုသော ဤအာဏာ၏ အကူအညီကို ရှာဖွေကာ၊ သူမထံမှ မူလပေါ်ပေါက်လာသော အဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်ကို မြှောက်တင်ကပြမိမည်။ ဤအမှု၌ ပရိုတက်စတင့်တို့အား ကူညီရန် သူမသည် မည်မျှ လျင်မြန်စွာ ရောက်လာမည်ကို ခန့်မှန်းရန်မှာ မခက်ခဲပေ။ အသင်းတော်ကို မနာခံသူတို့နှင့် မည်သို့ ဆက်ဆံရမည်ကို ပုပ်ရဟန်းမင်းကြီးဘက်မှ ခေါင်းဆောင်များထက် မည်သူက ပိုမိုနားလည်သနည်း?”

ရိုမန်ကက်သလစ်အသင်းတော်သည် ကမ္ဘာအနှံ့အပြားရှိ ၎င်း၏ အဆက်အနွယ်အပေါင်းတို့နှင့်အတူ၊ ပုပ်ရဟန်းမင်း၏ အာဏာစက်အောက်၌ တည်ရှိပြီး ပုပ်ရဟန်းမင်းအာဏာပလ္လင်၏ အကျိုးစီးပွားကို ဆောင်ရွက်ရန် ရည်ရွယ်ဖွဲ့စည်းထားသော အလွန်ကြီးမားကျယ်ပြန့်သည့် အဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ် ဖြစ်သည်။ ကမ္ဘာမမြေပေါ်ရှိ နိုင်ငံတိုင်း၌ နထိုင်ကပြသော ၎င်း၏ သန်းပေါင်းများစွာသော အသင်းဝင်တို့သည် မိမိတို့ကို ပုပ်ရဟန်းမင်းအပေါ် သစ္စာခံရမည့်သူများအဖြစ် မှတ်ယူထားကပြန် သွန်သင်ခြင်းခံကြသည်။ မိမိတို့၏ လူမျိုးသားဖြစ်မှု သို့မဟုတ် အစိုးရ မည်သို့ဖြစ်စေကာမူ၊ အသင်းတော်၏ အာဏာကို အခြားအာဏာအားလုံးထက် မြင့်မားသောအရာအဖြစ် မှတ်ယူရမည် ဖြစ်သည်။ သူတို့သည် နိုင်ငံတော်အပေါ် သစ္စာရှိမည်ဟု ကတိသစ္စာပူဠာသည့် ကျိန်ဆိုမှုကို ပျံ့နှံ့ကြည့်ပင်၊ ယင်း၏ နောက်ကွယ်၌ ရောမမြို့အပေါ် နာခံမှုရှိမည်ဟု သစ္စာကတိတစ်ရပ် ရှိနေပြီး ထိုကတိသည် ရောမ၏ အကျိုးစီးပွားနှင့် ဆန့်ကျင်သော ကတိအမျိုးမျိုးမှ သူတို့ကို လွတ်ကင်းစေသည်။

“သမိုင်းသည် သူမ၏ လိမ္မာမာကျွမ်းကျင်၍ မလျော့မရဲ ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုများကို သက်သေခံလျက်ရှိ၏။ ထိုကြိုးပမ်းမှုများသည် နိုင်ငံများ၏ ရေးရာများအတွင်းသို့ မိမိကိုယ်ကို တဖြည်းဖြည်း စိမ့်ဝင်စေခြင်းဖြစ်ပြီး ခြေကုပ်တစ်ခုရရှိပြီးနောက်တွင် မင်းသားများနှင့် ပညာသူများ ပျက်စီးရခြင်းတိုင်အောင်ပင် မိမိ၏ ရည်ရွယ်ချက်များကို ပိုမိုတိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်လေ့ရှိသည်။ ၁၂၀၄ ခုနှစ်တွင် ပုပ်ရဟန်းမင်း Innocent III သည် Arragon ဘုရင် Peter II ထံမှ အောက်ပါ ထူးခြားလှသော သစ္စာဆိုချက်ကို ရယူခဲ့သည်— ‘ကျွန်ုပ်၊ Arragonians တို့၏ ဘုရင် ပီတာသည်၊ ကျွန်ုပ်၏ အရှင်ဖြစ်တော်မူသော ပုပ်ရဟန်းမင်း Innocent အားလည်းကောင်း၊ သူ၏ ကက်သလစ် အရိုက်အရာဆက်ခံသူများအားလည်းကောင်း၊ ရောမအသင်းတော်အားလည်းကောင်း၊ အစဉ်အမဲြသစ္စာရှိ၍ နာခံမည်ဟု ဝန်ခံကတိပူပြု၏။ ထို့ပြင် ကျွန်ုပ်၏ နိုင်ငံတော်ကို သူ၏ နာခံမှုအောက်၌ သစ္စာရှိစွာ ထိန်းသိမ်းမည်ဖြစ်ပြီး၊ ကက်သလစ် ယုံကြည်ခြင်းကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ကာ၊ အယူလွဲမှားသော ဆိုးယုတ်မှုကို ညှဉ်းဆဲနှိမ်နင်းမည် ဖြစ်ပါ၏။’—John Dowling, *The History of Romanism*, b. 5, ch. 6, sec.

“၅၅။ ဤအရာသည် ရောမ ပုပ်ရဟန်းမင်း၏ အာဏာနှင့်စပ်လျဉ်းသော အဆိုများနှင့် ကိုက်ညီလျက်ရှိသည်။ ထိုအဆိုများမှာ ‘သူသည် ဧကရာဇ်များကို ရာထူးမှ ဖယ်ရှားပိုင်ခွင့်ရှိသည်’ ဟူသောအဆိုနှင့် ‘သူသည် မတရားသော အုပ်စိုးရှင်များအပေါ် အောက်ခံပညာသူတို့၏ သစ္စာစောင့်သိမှုတာဝန်မှ ကင်းလွတ်ခွင့် ပေးနိုင်သည်’ ဟူသောအဆိုတို့ဖြစ်သည်။—Mosheim, b. 3, cent. 11, pt. 2, ch. 2, sec. 9, note 17.

“ထို့ပြင်၊ ရောမသည် မိမိဘယ်သဘောအခါမျှ မပင်ပန်းလဲကင်းခြင်း၊ ဝင့်ဝါစွာ ကျွမ်းကျင်သည့်အရာကို မှတ်မိစကေပြုစို့။ Gregory VII နှင့် Innocent III ၏ အခြေခံသဘောတရားများသည် ယနေ့တိုင် ရောမကက်သလစ်အသင်းတော်၏ အခြေခံသဘောတရားများပင် ဖြစ်ကြသည်။ ထိုမိန်းမ၌ အာဏာသာ ရှိခဲ့လျှင်၊ လွန်ခဲ့သော ရာစုနှစ်များကဲ့သို့ပင် ယခုအချိန်၌လည်း ထိုသဘောတရားများကို တက်ကြွပြင်းထန်စွာ လက်တွဲကျင့်သုံးမည် ဖြစ်သည်။ တစ်နည်းတူပင် မျင့်တင်ခြင်းအမှု၌ ရောမ၏ အကူအညီကို လက်ခံရန် အဆိုပြုကြသောအခါ၊ ပရိတ်တစ်တင်များသည် မိမိတို့ မည်သို့သဘောအမူကို ပြောဆိုကြသည်ကို အနည်းငယ်သာ သိကြသည်။ သူတို့သည် မိမိတို့၏ ရည်ရွယ်ချက်ပညိုမမြောက်ရန် အားထုတ်နေစေခဲ့သည်။ ရောမကမူ မိမိ၏ အာဏာကို ပြန်လည်တည်ထောင်ရန်၊ ပျောက်ဆုံးသွားသော အထွဋ်အမတ်အာဏာကို ပြန်လည်ရယူရန် ရည်မှန်းလျက်ရှိသည်။ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၌ အသင်းတော်သည် နိုင်ငံတော်၏ အာဏာကို အသုံးချနိုင်သည်။ သို့မဟုတ် ထိန်းချုပ်နိုင်သည်ဟူသော မူဝါဒတစ်ရပ်ကို တစ်ကိမြဲတည်းပင် တည်ထောင်လိုက်လျှင်၊ ဘာသာရေးဆိုင်ရာ လိုက်နာဆောင်ရွက်ချက်များကို လက်ကိုင်ပုဒ်များဖြင့် အတင်းအကျပ် ပြဋ္ဌာန်းနိုင်သည်ဟု ဖြစ်လာလျှင်၊ အတိုချုံး၍ဆိုလျှင် အသင်းတော်နှင့် နိုင်ငံတော်၏ အာဏာသည် လူ့သဘာဝပုဒ်များကို အုပ်စိုးရမည်ဟူသော အခြေအနေ ဖြစ်လာလျှင်၊ ဤနိုင်ငံ၌ ရောမ၏ အောင်ပွဲသည် သဘောပီပြင်ဖြစ်သည်။”

“ဘုရားသခင်၏ နှုတ်ကပတ်တော်သည် နီးကပ်လာသော အနုတရားအကြောင်း သတိပေးထားပြီးဖြစ်သည်။ ဤသတိပေးချက်ကို လျစ်လျူထားလျှင် ပရိတ်တစ်တင်လက်ထောက်သည် ရောမ၏ ရည်ရွယ်ချက်များ အမှန်တကယ် မည်သို့ဖြစ်သည်ကို ထင်ရှားစွာ မမြင်နိုင်ရန် နောက်ကျလွန်းသွားသည့်အခါမှသာ သိလာရလိမ့်မည်။ သူမသည် တိတ်ဆိတ်စွာ တန်ခိုးအာဏာထံသို့ ကြီးထွားဝင်ရောက်လျက်ရှိသည်။ သူမ၏ သွန်သင်ချက်များသည် ဥပဒေပြုရာ ခန်းမများတွင်လည်းကောင်း၊ အသင်းတော်များတွင်လည်းကောင်း၊ လူတို့၏ စိတ်နှလုံးများအတွင်းတွင်လည်းကောင်း ၎င်းတို့၏ သက်ရောက်မှုကို ပြုလျက်ရှိသည်။ သူမသည် မိမိ၏ အတိတ်က ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှုများကို ထပ်မံကျူးလွန်မည့် လျှို့ဝှက်အတွင်းခန်းများပါဝင်သော မြေမားကြီးများသည် အဆောက်အအုံများကို စုဆောင်းတည်ဆောက်လျက်ရှိသည်။ သတိမပြုနိုင်အောင် လျှို့ဝှက်စွာ သူမသည် မိမိ၏ ရည်မှန်းချက်များကို အကောင်အထည်ဖော်ရန်၊ မိမိ လက်ချက်ကို စတင်ကျရောက်မည့် အချိန်ရောက်လာသည့်အခါ အသုံးချနိုင်ဖို့ မိမိ၏ အင်အားများကို ခိုင်မာတိုးပွားစေလျက်ရှိသည်။ သူမ လိုလားသမျှမှာ အသာစီးရနိုင်သော နေရာသာဖြစ်ပြီး ယင်းကိုပင် သူမအား ယခင်ကတည်းက ပေးအပ်လျက်ရှိနေပေပြီ။ ရောမအုပ်စု၏ ရည်ရွယ်ချက်သည် အဘယ်အရာဖြစ်သည်ကို ကျွန်ုပ်တို့ မကပြမိ မငြိမည်။ ခံစားရမည်။ ဘုရားသခင်၏ နှုတ်ကပတ်တော်ကို ယုံကြည်၍ နှာခံမည့်သူ မည်သူမဆို ယင်းကင်း ကျင့်စဉ်များနှင့် ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ခြင်းကို ခံရလိမ့်မည်။” The Great Controversy, 563-581.